

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor - Leitner Zoltán

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Belföldön: Hitközségeknek és vállalatoknak 500, magánosoknak: egész évre 300, fél évre 160, negyedévre 85 lei. Külföldön: 120-60, 45, 25 ct, 180, 95, 50 dinár. 25-15 Pengő. 10-5 Dandé.

200.000 zsidót reprezentáló szervezet - vezetési keret nélkül

Izgalmas jelenetek között zajlott le az ardeali orth. Központi Iroda konferenciája

Két nagy chassid párt összeütözközése az Iroda porondján. - Harc a hegemoniáért - Karhatalmi kirendeltség mellett folyik a konferencia

Elnök: Wézel Albert, alelnökök: Freund József és Ullmann István

- A „Népünk” eredeti tudósítása -

Lezajlott az ardeali ortodoxia körében feszült izgalommal és leplezetlen érdeklődéssel várt orth. Központi Iroda konferencia, amely hivatalos volt arra, hogy újabb öt esztendőre megszabja azt az irányvonalat, amelyen az ardeali ortodoxiának haladni kell. Már a delegátusok száma is jelezte, hogy milyen rendkívüli fontosságot tulajdonítanak országoszeretetének a gyűlésnek. Kétszáznyolcvan delegátus gyűlt össze, akik időt és pénzt nem kíméltek, hogy résztvegyenek az ardeali ortodoxia eme sorsdöntő gyűlésén. Nyolcvan főrabbi és kétszáz világi delegátus. A vallásos zsidóság színe-java. Most látszott csak valóban, hogy mit jelent az ügyszerelet, hogy mit jelent a ragaszkodás egy eszméhez, amelynek tartalmát, célját, a hit ad. A hit a vallás törhetetlen erejében, a hit azokban, akik a vallási élet élén állnak, a hit - a hitben!

Mielőtt a konferencia részletes ismertetésére térnénk, előbb ismertetnünk kell a felbomlott erőket. Nagyjából két nagy tábor állt egymással szemben: a folyton elbrelő, harcias chassidista tömeg, másoldalon pedig az askenázi, az a réteg, amely a régi askenázi tradíciókból merít erejét. A chassidok azonban nem képezték egységes táborát. Egyik oldalon ott állottak a sátmari főrabbi lelkes hívei, akik igen tekintélyes számban képviselik az ardeali zsidóságnak. A másik chassid oldalon, a többi rabbi hívei. A sátmari Teitelbaum dinasztia régi maramorosi hívei, a világi híri saploncol, wischnitzli rebekák hívei, a deji nagy Panet rabbi család követői, akik valamennyien mintha összefogtak volna, hogy kelő erőt reprezentáljanak a feltörő sátmari erővel szemben.

A mérleg két oldala, a két chassid frakció volt. A mérleg „nyelve”, az askenázi hívek, akik valahogy ezt a szerepet is töltötték be.

Az objektív szemléletű látható, hogy itt belső nagy harc folyik és amit az már ilyen esetben lenni szokott, több főként a kulisszák mögött, a konferencia előtt és alatt is, mint a plénum előtt. A felbomló erők, főleg a chassid pártok már a gyűlést megelőzőleg is élénk vitákat folytattak egymás között és egymással. A gyűlés környékén, de a cluj uccákon másutt is, mindenfelé élénken vitalkozó csoportok állottak. Erződött, hogy itt nagy harc folyik,

a hegemoniáért. Akik ismerik a belső dinamikus erőket, amelyek az ardeali ortodoxia „robbanó” erejét képezik, azok tudhatják, hogy miről van itt szó. Akik a Központi Iroda vezetése, az a halgató, az ardeali vallásos zsidó tömegek előtt. Ezért nem volt szablonos gyűlés ez, ezért feszültté vált minden erejét azok a csoportok, amelyek a küzdelmek fókuszában állottak.

Mindenestre leszűrhetjük első tapasztalatként, amint a gyűlés megindulást figyeltük, hogy itt fordított esete van annak, amit más zsidó külföldön tapasztalni szoktunk. De nem csak zsidó közlekedésnél van ez így, hanem nem-zsidó szervezkedéseknél is. Masutt mindenütt nagyon jó a keret, de nincs elég belső erő. Itt nyíltan dokumentálódott a kétszáznyolcvan delegátussal, hogy van nagy belső érték, de nagyon laza és gyenge a keret. Nem kritizált akarunk gyakorolni, hanem az objektív tudósításhoz tartozik annak megállapítása, hogy a Központi Iroda gyűlése nem volt adminisztratív, hanem inkább elköszülte. Már a gyűlés helye is elég rosszul lett megválasztva. Távol a város centrumától, egy nagy teremben, ahol semmi előkészület nem történt arra vonatkozólag, hogy a gyűlés sima folyása biztosítható legyen.

A szervezés hiányának tücskaó be az is, hogy túl gyakran avatkoztak be a rendfentartó közegek is a „rend” fenntartásába sőt több ízben a páduimon is helyet foglaltak, aminek oka nem a hivatalos közegek tulajdonsága volt, hanem az Iroda által kredit rendezőség hibája, amely semmi szervezésről nem gondoskodott. Nagy zűrzavar és összevisszaság uralkodott, ami annál sajnálatosabb, mert hiszen ha 280 rabbi és világi delegátus, időt, pénzt és energiákat áldoznak, akkor ezt azzal kellett volna honorálni az Iroda adminisztratív vezetőségének hogy jobban készítette volna elő a gyűlés menetét.

Ami az Iroda gyűlésének érdemi munkáját illeti, hosszas harc és tárgyalás eredménye volt az, hogy a szembenálló feleket a mindent eldöntő személyi kérdésekben egy nevezőre hozták, viszont nem tudták elég távoli szentimentalizmussal a problémáikat, amelyek még talán az ugynevezett „személyi kérdéseknél” is fontosabbak. Most, amikor olyan sorsdöntő és életbevágó zsidó problémák vannak napirenden, ekkor talán többet kellett volna foglalkozni a zsidóság belső életét és a külvilággal való kapcsolataival érintő kérdésekkel. Sokszor a lét és nemlét kérdése lebeg Damokles kardként az ardeali ortodoxia kétszázszáznyi zsidósága felett: s akkor, amikor ezek elít gá-dá-ja bszeggyel tündöszködésre, talán nem kellett volna minden időt verifikálással és személyi ellenlételem elsimításával pazarolni.

Ha ezekben a kérdésekben mulasztás is terhelte a konferenciát, azonban a személyi kérdéseket elég szerencsésen oldotta meg. Ötökös elnökké, az agilis és iliszleletremelő Wézel Albert főrabbit, eddigi elnököt választották meg. Viszont az alelnöki székbe két fiatal tetterős erőt ültettek. Az egyik: Freund József, az intelligens chassid irányzat reprezentánsa, a másik: Ullmann István, az ardeali hitközség elnöke, aki bizonyára gondoskodni fog a vezetőséggel együtt, hogy az Iroda adminisztrációja zavartalanabban felelhessen meg a jövőben feladatának. A választmány is magában egyesít minden párt és felfogásbéli irányzatot és végeredményben azt állapíthatjuk meg, hogy az ardeali ortodox zsidóság bizalommal tekinthet a legközelebbi évek elé, amelyekben bizonyára nehéz körülmények között, de az időnek megfelelően tetterős férfiak jogiuk irányítani sorsát és jövőjét.

Nincsen semmi okunk arra, hogy a bizalmat ne előlegezzük a megválasztott vezetőségnek és azok munkájukkal kell bizonyítsák, rátermettségüket és hogy részolgtak az általános bizalomra, amely az élre állította őket.

A régi vezetőség utolsó választmányi ülése

December 27 én, vasárnap zajlott le Clujon az Iroda választmányi ülése és ezt követte az országos konferencia és választási nagygyűlése. Már vasárnap kora délelőtti lehetett látni azt a nagy érdeklődést, amely a konferencia iránt megnyilvánult. Nem csupán a vidéki delegátusok felvonulása kellett érdeklődést, hanem maga a cluj zsidóság is élénken érdeklődött a konferencia iránt. Dacára a hideg időnek, állandóan látni lehetett csoportokat, amelyek élénken tárgyalják és latolgadják az elkövetkező eseményeket.

Vasárnap délután három órakor gyűlt össze a régi ciklus választmány, azonban a gyűlést elhúszították este 10 órára, amikor a sátmari főrabbit várták. Ez a várakozás elégedetlenséget kellett a választmányi tagok között, mert nagy idővesztésnek tartották ezt a

Heti számunk 12 oldal ára 7 lei

1937. I. 1. 1937. I. 1. 1937. I. 1.

Madagaszkárra engedjen, de csak azzal a feltétellel, ha a lengyel nép minden rétegéből jönnek bevándorlók és nem kizárólag zsidók. Most már ezek után városi hivatalos körök az a véleménye, hogy a francia válasz után, hiszen sok érteleme, tovább propagálni ezt a madagaszkári tervet, mert az minden komoly alapot nélkülöz és ezért el is fogja ejteni a lengyel kormány is. Nektünk nagyon tetszik a francia kormány nyilatkozatának az a része, amely azt mondja, hogy nem csupán zsidókat, hanem lengyeleket is ki kell telepíteni, mert jól tudja, hogy a kormány szívesen küldené a lengyel zsidókat a tropikus polóba, de hiszen is megmondja, amíg a lengyel paraszlat oda "számúzná". Okos válasz volt a francia, nem árta, ha Cuzák is tudomásul vennék.

Kabos és Kárpáti kiharadtak az olimpikonok emléktáblájáról.

A bécsi Nationalzeitung egy nyilatkozatot közöl a nepoktan, amely arról szövegel, hogy Tschammer Osten kijelentése ellenére, aki azt mondta annak idején, hogy minden győztes olimpikon nevével megörökítik a berlini stadionban; *Kabos Endre és Kárpáti Károly* neve kiharadt a győztesek névsorából. Ittölég csak arról a tábláról maradtak ki, amelyet a stadion fálba vésték, a győzők nevével. Budapesti zsidó lapok "híhetetlennek" tartják a szejt lap értesülését és rögtön megjelöltek az egyik ismert budapesti sportvezérl, aki ardeali hírforrára hivatkozik, amikor azt mondja, hogy már értesült a dologról. A "Nepünk" is megírta már annak idején ezt a furcsa hírt és mi ismerve a némecc elszántságát és következetességét, nem is csodálkoztunk rajta. Elvégre ha legkiválóbb tudósok, művészek, tudósok, zsidó-ügyműveleti és megfizetési ügyvezetői, könyvtárosok, egy-egy bírósági ügyvezetői, nem fog hagyni részt ilyen betegesen gonosz elnéletben. Hiszen ezt az "elkérdendő" politikát ők, már évek óta. Képek ezek még gonoszabbra is. Példa erre: a zsidó *Erich Salomon* a szízesek egészségét adta vissza. Erre képek voltak azt mondani, hogy a "természetes gyógyász", jobb mint a zsidók szúrónál. Inkább hívjon meg a sok "néptárs", de a zsidó orvosgyereket nem kell. Később utókor pszichológusok majd terjedelmese tanulmányokat fognak írni arról, az őrléségről, amelyet ma nacizmusnak nevezünk.

Kárpáti Károly azt mondja, hogy "ellenkezi a sportzellemmel", ha neve kiharadna. Náv ember ez a bírósági. Azt hitte, hogy ilyen szótlan imponál a "bírók és hóhérok" népének. Nem imponál. Embereitől módon gyűlölik a zsidókat és ezért az elvért, még a két budapesti zsidónak sem lesznek

eredményei. Kárlehelten emberek, akiknél elve-kultában soha emberfia nem gyűlölte a zsidókat. A közéleti auro de fél, tüzijátékok voltak azokhoz a gonoszságokhoz képest, amelyet a náci elkézelnek; hiszen hiszen zsidó hőshalottat is levakartak az emléktáblákról.

Ami-lyék népe nem fog már egyhamar megjavulni és a nagy zsidó tragédia mellett, igazán győnge kis epizód a két magyarországi zsidó bajnok mellözése.

Egy magyar ur — aki egy bochert kíségit

A salonia-oradeai vasútvonalon történt. Egy kocsi-an "fölnöcskét" a kalauz egy fiatal pajosos gyereket, akiknek jegye nem volt rendben. Tovább utazott, ahogy a jegye szövegel és a vasút bös alkalmazottja, hivatalos: híven, póltetésre szállította fel a fiút. Ugy gondoljuk, nem árúnk vele el illokt hiszen az olva-ó amúgy is sejt, — a fiúnak egy hanja sem volt. Hiszen ha lett volna, talán — sőt biztos — hogy a jegyet megváltotta volna rendesen. A kalauz erőlyes volt — a fiu készségsellett. Hiedt tekintettel nézett körül, várva mintha valaki segítené tudna rajta.

Egy elegáns ur állott az ablaknál és úgy tett mintha nem érdekelné az egész purpart. Amikor azonban a vita mind hevesebb lett és a kis bocher könnyezni kezdett — megfordult és szó nélkül kezdte nyomni a hiányzó heveny cnyehány lelt. Sőt még a fiúnak pénzt is adott. Egy ismert ur, aki benőtnek informált, ott volt a kocsi-an és emondia, hogy ki volt ez a néma ur. Marovits Kálmán inandí földbíróos, a bihor megyei magyaróság vezérigényésége, régi desent. Igaz ur, aki egy emberbaráti gesztussal megmutatta, hogy a nyilas és egyéb kereszties jelenleg divó mentalitás-sal szemben, a régt magyar liberális hite és ezért megérdemli, hogy erről a kis epizódról, becsüléssel emlékezzünk meg e lap hasábjain.

Bankigazgató és uccasepró

Nem új dolog amit írunk és nem is szokatlan az, ami ellen írtalkozunk. Ezt-í egy magyar parlament képviselő vetette fel az "eszmét". De végeredményben teljesen mindegy, hogy e pillanában hol vedődt fel. E uttal Németh Lőr képviselő találta meg a perplutum mobilt. De holnap jön Varsó, azután Bács és Bucuresti. Vagy tegnap voltak ezek a helyek, vagy holnapután jönnek. Mind egy. A lényeg, tömören megformálva, a következö: Soa a zsidó bankigazgató és váltalati vezetö, viszont kevés az uccasepró, aki zsidó volna. De kevés a zsidó postás is, meg kevés a zsidó vasutas, villamoskalauz és bakter. És sok a zsidó direktor. Há mi türes laqadas, van benne valami igaz. Valóban kevés a zsidó bakter és kevés a zsidó uccasepró. E a "finom" antiszemitizmus mondja, amelyik nem radikál-an akarja elintézni a zsidó numerikus pozícióját, a gazdasági életben, hanem más eszközökkel. Veszedeles frazeológia, amely az első pillanában sok nemzsdót lefogyszer.

Hi azonban a lóposan utánanéztünk a do-lognas B. d. pestben éppen úgy mint a többi kelti és körépeurópai metropolishan, akkor a következöket tapasztalhattuk. Nem csupán azért nincsenek ilyen "alanias" foglalkozási ágakban zsidók, mert nem akarnak menni, hanem mert a vasut, meg a posta nem vesz fel öket, de még uccasepróknak sem vennék fel öket. Hiszük, hogy sokszertü zsidó exisztencia szívesen cserélné fel nincstelenségét egy nyugdíjas és bár kifizetésű, de biztos állásért. De nem itt van a kulya eltemelve. Ezek a "békés" zsidókérdésmegoldók azt mondják: a ma állásukban levó bankigazgatók és váltalati vezetöek ölsétek fel magukra az uccasepróit uniformit. Aroknek még tudnának helyet szorítani, hogy jelenleg magas pozíciójuk helyét engedjék át másoknak. Holott ezek a direktorok valószínűleg többet tudnak és rátermettebbek, semhogy uccaseprók lennének. És az sem bizonyos, hogy helyükre, nem-e olyanok kerülnének, akik nem elég rá-

termettek erre a feladatra. Lennének zsidó kalauzok is, meg kézbesítők is, meg uccaseprók is, de ne azt kívánjuk, hogy azok menjenek erre a helyre, akik talán másra hivatottak.

Ferde és hazug demagógia, amikor a hiányzó zsidó uccaseprókat reklamálják és a meglévó bankigazgatók helyét szeretnék felcseréltetni ezzel a fizetésletélló, de mégsem nagy kvalifikációt igénylő állással. Engedjék csak a zsidókat az "alanias" foglalkozásokhoz is — menni fognak. De nem a váltalati vezetöek, hanem olyanok, akiknek, viszont, még ezt a sovány kenyeret sem "gönnölnék". Így áthangszerelni a zsidó társadalmat mégsem lehet... mégha ezernyi békes antiszemita is óhajtaná ezt...

Wolfgang von Weisl és az "Universul"

Mi soha nem támadtuk a revizionistákat, sőt többiben dicsértük bátorságukat és lelkeségüket. De egy iránnyal feltétlenül hibáztatjuk ténykedésüket. Jaboinskyt azt hangortaltta Varsóban, hogy a lengyel zsidóság egy részét a lengyel állam és a zsidóság érdekében "evakuálni" kell, azaz egy részét el kell távozni az anyországból. Természetesen ezt a lengyel antiszemita nagy gaudiummal fogadták és lehetőleg fel is használták a zsidóság ellen. Egyszerű is ennek a lélektani magyarázata: amikor azt mondja a nem szívesen látott, hogy "nem akrok", az udvariatlan ember, nem tiltkozza örömet és alig várja már, hogy betegyze az efüll.

Ugyanez az eset Wolfgang v. Weissel az ismert zsidó íróval, a lelkes revizionistával. Ő is tett egy nyilatkozatot Romániával kapcsolatban. Ő is megmondta, hogy 300 000 zsidónak el kellene távoznia Romániából. Természetesen ez a felőlteni kijelentés nagy örömet keltett román antiszemita körökben. Meggondolatlan kijelentését felkapták az antiszemiták és boldogan újságozták: ugye maguk a zsidók is sokallják számukat az országban. Az "Universul" néhány nappal ezelött az új állampolgársági törvény szükségességének morálásakor, azt írja, hogy sok százezer zsidó jogtalanul szerzett állampolgárságot az országban és szözerint ezt köli:

"A zsidó hitközségek, és a cionizmus reprezentánsok maguk is elismerik, hogy túl nagy számban élnek zsidók Romániában és az ő becsülésük szerint is legalább 300 000 zsidónak kellene evakuálni. Ennyi a nem kívánatosok száma, ahogy azt a cionizmus jogos képviselői is megállapították."

Ilyen hibát követ el tehát Weisl. Elözör is ő nem képviselt a Jewish Agencyt és nem képviselheti a cionista világszervezetet sem, mert hiszen az a szervezet, amelynek élén Jaboinsky áll, egyáltalán nem tudja a cionista világszervezetnek. Nekik nincs joguk a zsidóság nevében beszélni, mert ezt a jogukat sem kívánjuk, sem pedig a zsidó nép nem szentkezölte. A revizionisták, Jaboinskyval és Weisselal együtt, nem tehetnek annyit jól, amennyit az ilyen kijelentésekkel árthatnak. Nem is szabad beavatkozniak egyes ország zsidóságának belügyeibe, mert ebből csak bajok származhatnak. Amire ittö példa a lengyelek állásfoglalása és az "Universul"-é Bucurestiben. Nem mondjuk: mégha tudnának azonnal elég pénzt és elég területet biztosítani a zsidók egy részének, akkor még hangozathatnák állásponjtukat. De nincs hova és nincs mivel. Minden kapu zárva és minden pénzár üres. Minek bombasztikus frázisokat hangoztatni, minden cél nélkül? Ennél sokkal értelmesebb Wolfgang von Weissel. Há mit ekkor? Zsvart kellett? Ennél jobb zsidó! Mondjuk meg az igazat: meggondolatlan-ág és felelölenség, olyan, amelyet nem vártunk tőlük és reméljük nem fordul többé

Minket ardealialtak a törvény 56 § a érdekében elsősorban és az megadja az állampolgárságot mindnyájunknak, akiknek 1918 december 1 én illelöltségünk volt. (Apartinanja indigenatut). Bár ez a kifejezés megfellel a trianonl békeszerződés szellemének és a kisebbségi békeszerződés 9 és 10 ik § § nak, mégis mi már akkor remutatlunk arra, hogy az illelöltség kérdése, a volí magyarországi jogterületen más szempontlól bír jelentölőség (toloncozás, betegpótlási díjak fizetése, stb.) és nem volt alkotó eleme az állampolgárság elnyerhelésének annál kevésbbé, mert az illelöltséget bárki elnyerhelte bármikor, ha egy községben adófizetési kötelezettségének öt éven át eleget tett. Erezül, hogy ebből a megkötöltségéből baj fog származni sok emberre, mert illeg a háboru kitörése óta a községi előljáróságok teljesen rendellenlül vezették a lakosok törzskönyveit. De mert az illelöltségi hávatározást az adófizetés tényével is lehetöl bizonyítani, — a veszélyt nem be-szenvedtük túl nagyra.

Tévedünk. A közigazgatási hatóságok a törvény idevonalkozó § at a legszigorubbán értelmeztek és ezrvel lagadták meg olyanoknak felvétélét az állampolgársági listákba, akiknek minden törvényes kölléke meg volt ahhoz, hogy felvétessenek.

Csak ép ezzel a formai igazolvánnyal nem rendelkeztek háhibájukon kívül, a hatóságok hanyagsága folytán, — mégis kiharadtak a listákból. Holott a törvény igaz szövege az volt, hogy mindenkit fel kell venni a listába, akik itt éltek, itt születtek ezen a földön és nem voltak idegen állampolgárok, vagy nem optáltak idegen állampolgárságot kifejezetten. Ezt a princípumot ki-mondja a törvény 59 § a is, de mégis szál a korlátozással, hogy itt születtek ugyan, —

Állampolgársági revizió

Irta: Dr. Klein Miksa ügyvéd, Cluj.

A parlament december 16-iki ülésén Pampil Seicaru és társai egy 12 paragrafusos törvényjavaslatot terjesztettek elő: az állampolgársági listák reviziójára vonatkozólag, — amelyre nézve a ház a sürgöltségét is kimondta — a Consiliul legislativ már el is készíttette az idevonalkozó avit, de sőt a belügyminiszter ur már ki is küldötte a vonatkozó körrendeletet a megyei prefektusoknak.

Erdemes ezzel a javaslattal alaposan foglalkozni, mert egészen bizonyos, hogy igen rövid idő alatt törvény lesz belöle és akkor már a kritikának a hangja is le kell tölponljon, míg a javaslatot mal helyzetében öszinte kritikával illelheljük.

Ez a törvényjavaslat: kortünet. Nem az élet kívánja életbelihasznukat. Sőtölét gyölöllet terméke ez is, éppen úgy, amint a gyölöllet hívta életbe azokat a löbbi törvényeket is, amelyeknek egyedülöl célja és hivatalosa: béklyóba verni a zsidók aktivitását.

öt országgrész egységsített állampolgársága.

Amidőn 1924 február 24 én a parlament elfogadta a "Lege privilegere la dobändirea și pierderea naționalității române" című törvényét, — ez természetesen folyomány volt az új alkotmánytörvénynek. Szabályozni kellett az egységsített Románia területén 1918-ban felölt lakosok állampolgárságát, hiszen az öt tartományrészből ötféle törvény volt életben. Ugyanebben az évben kellett szabályozni a nemzetközli konvenciók értelmében az utlevél törvényét.

Ebbe a complexumba tartozik a "Lege pentru reorganizarea emigranilor" is. (Mon. Of. No. 92/1925).

Ezeket a törvényeket a szükség, az élet, az állam életének normalizálása hívta életbe. Nehéz és nagy munka volt ez, mert teljesen új alapokra kellett fektesse a 18 milliós Románia lakosainak állampolgársági helyzetét és illeg egységsített kellett tenni az állampolgárság elnyerhelésének és elosztásának a feltétölét.

Ominözus illetölsegi kérdés

Személyesen járlam be ezeket a megyéket és összegyöjve az adatokat, feljelentést adtam be az Iroda nevében a hadügyminisztiumhoz és követeltem a vizsgálót, követeltem az ifjaknak újra való sorozását és a lemondások érvénytelenítését, a hadkiegészölt parancsnokok megbüntetését. A feljelentésem meg volt az eredménye, mert a Rumunian hadügyminiszter elöktele alatt öszözölű lánás kéréssem értelmében dönött és ennek folytán közel 4300 ember exisztenciáját mentöltük meg és nem engedttük öket hontalanlanná lenni. Hölösesen leszoáltölt katonai éveiket, ilthon maradtak családjuk körében és megszerezöltük részükre az állampolgárságot is. De egyben kiöltöltük ellenségeink kezéből azt a gaz rágalmozó fegyvert, hogy ime a "Zsidók kivonölták magukat a katonai szolgálat alól" stb. Sok száz és száz hitiltévrem volt ezek köztöl más nös, löbb gyerek alyja, de mégis köteletségünknek tartöltük, hogy még akaratuk ellenére is megmenstük öket a kitutasítástól, és az ezzel járó nyomorúságtól és szenvedéstől.

De ugyanakkor felhívta a hadügyminisztium figyelmét arra is, hogy sok ezren maradtak ki formai hibák miatt a listákból, akik már elegendő és tettek a katonai szolgálatuknak

de nem nyerheltek el az idegen állampolgárságot. (pld. kiskoru volt stb.)

A formalizmus megölti a lényegét

A törvény végrehajtása rendjén azöltán kiderölt, hogy a formalizmus megölti a lényegét, — nem érte el a cél, amely végett megalkottölt a törvényhozás által, vagy talán ez lett volna az igaz cél? ... Nem hiehetöl! Két ízben is lehetöltség adottölt arra, hogy azok, akik kiharadtak a listából, újra jelentkezhessenek a listába való felvétöl végett, — de a törvény formalisztikus hiánya miatt kiharadt szerencsétlensékek, — nem ökart segíteni, ezek továbbra is kiharadtak a listából.

Közben megöltölték olyan esetek, hogy a gyermekek felölttek ilten, katonai szolgálatot is teljesölték és nem voltak állampolgárok sem, mert nem tartoztak szemlölöl más állam protekciója alá sem.

De nem is optáltak más állampolgárságot sem.

Ennek dacára: nem voltak román állampolgárok sem.

Hogy minöl lehetetlen helyzetek származtak ebböl a szerencsétlenül megszövegölt meg szerencsétlenségek módon végrehölt törvényből, legyen elég felemlitenem azt az ismert esetet 1925 ből, amikor a vezetésem alatt állölt Z. lödd fajvédölt Irodának tudomására jutölt, hogy lelkiismeretlen emberek Salumare, Someş és Merameures megyék katonaköltölés utoncölt felrevezölték és arra bírták reá, hogy mondjának le egyszerű nyilatkozatban a román állampolgárságról, mert akkor megszabadulnak a katonai szolgálat alól.

A hadkiegészölt parancsnokságok vezetői — teljesen szabálytalanul — elfogadták a nyilatkozatokat és ezeket a szerencsétlenségeket a listákból kivették.

Ezek az ifjak persze ki voltak téve annak a veszélynek, hogy az 1915 március hó 20 iki és az 1925 évi imigrációs törvény alapján ki lesznek utasítva az ország területéről.

4300 exisztencia megmentése

Személyesen járlam be ezeket a megyéket és összegyöjve az adatokat, feljelentést adtam be az Iroda nevében a hadügyminisztiumhoz és követeltem a vizsgálót, követeltem az ifjaknak újra való sorozását és a lemondások érvénytelenítését, a hadkiegészölt parancsnokok megbüntetését. A feljelentésem meg volt az eredménye, mert a Rumunian hadügyminiszter elöktele alatt öszözölű lánás kéréssem értelmében dönött és ennek folytán közel 4300 ember exisztenciáját mentöltük meg és nem engedttük öket hontalanlanná lenni. Hölösesen leszoáltölt katonai éveiket, ilthon maradtak családjuk körében és megszerezöltük részükre az állampolgárságot is. De egyben kiöltöltük ellenségeink kezéből azt a gaz rágalmozó fegyvert, hogy ime a "Zsidók kivonölták magukat a katonai szolgálat alól" stb. Sok száz és száz hitiltévrem volt ezek köztöl más nös, löbb gyerek alyja, de mégis köteleységünknek tartöltük, hogy még akaratuk ellenére is megmenstük öket a kitutasítástól, és az ezzel járó nyomorúságtól és szenvedéstől.

De ugyanakkor felhívta a hadügyminisztium figyelmét arra is, hogy sok ezren maradtak ki formai hibák miatt a listákból, akik már elegendő és tettek a katonai szolgálatuknak

Miképen érünk el anod és fütóáram megtakarítást?

Csakis a felülmúlhatatlan és legújabb gyártmányu

"DURA -- OPTIMA"

Fütóelemekkel és

"DURA -- REX"

Anodelemekkel

"DURA -- REX -- TRIPLE"

háromszoros teljesítményű anodelemek révén. Legmagasabb kapacitás és legjobb minőség! Legnagyobb kényelem és megtakarítás! Minden viszonylatodonál beszereshetök. Technikai felvilágosítással szívesen szolgálunk.

DURA-MÖVEK R. T. Timișoara.

és kértük körrendelet kibocsátását a hadsereghez, hogy ne engedjék meg a szigurancióknak azt, hogy ezeket a határon rövid uton átvegyék. A katonai hatóságok — dicefretükre legyen mondvá, — ezt a kérdést az állam magasabbrendű szempontlából kezelték igazságosan és törvényesen. Ugyanez a belügyminisztium a fölehojtát megmozgatta meg a benyújtott memorandumok. Egyetlen belügyminiszter sem akadt 14 év óta, aki ezt a kérdést az alkotmány szellemében akarta volna megoldani.

Kénytelen vagyok egy másik súlyos visszaélést is feltárni e helyen.

Ismeretlen érdekeltek felebbezése.

A törvény a listákól hivatalból készöltte el és az érdekelteknek felebbezési jogot biztosölt a közigaztölás előljáróság határozatlal ellen a Curtea de Apel mellett müködöl Comitölóhoz. Ugyenlyen jog illelte meg a belügyminisztérium és az ügyészséget is.

Érdekelte alatt természetesen azokat lehet érteni, akik kérték a felvétölüket, de semmi esetre sem az antiszemita csoportok, a Petru Major egyesölt diákjait. Már pedig ill Clujon megöltölt, hogy a listába már felölt és zsidós nevöl állampolgárok ezröl nyomtöltölti blankettán, ismeretlen tartókódusú és láthelyű emberek megfelebbezték. Jóllehet a felebbezők semmi adatot fel nem hozták az illeölt állampolgár ellen, a Comosöló évek múlva a lödsz útján törtölt idérés után helyöt adott a felebbeztéseknak és lörtölte öket a listából. Ezek után jutöltak illy módon ezek és ezek abba a helyzetbe, hogy elosztölték a már egyszer megszerölt állampolgárságukat. A Caselálóhoz beadott recurrusok azonban csakis a Camera de Consiliu ban nyerték el bírölást és mert minden szakértelem nélkül voltak megszerezölve és mert nem mutattak reá a jogsabálysértésekre, el lettek nagy részben utasítva. Ezek a szerencsétlenségek ma is a listákból kirekesztölve élnek, mert övök "res judecata" értékelöl bír. (Decr. Nr. 1295).

(Folytatjuk).

— Hitler köszönötét mond. Berlin.

Rudolf Hess, a kancellár helyettese, Gustlöf özvegýét fogadta Münchenben, amikor az asszony Churból, a Frankfurter per tárgyalásról visszatéröben volt. Hess megköszönte Gustlöfnek, azt a "mölölöségjeljes viselkedést", amelyet a tárgyaláson tanusított, amelylyel nem csupán férje emlékének, hanem az egész nemzetli szociállste németiségnek tett szolgálatot.

Nedves, esös évszakban szedik áldozataikat a járványos betegségek.

Használja rendszeresen a kellemesen illatosított

SENLASLO (Szt. László)

fertölölölölő toalettszappant, megvédi fertölözések ellen.

Vigyázzon nehogy utánzatokkal kizsoltgáltják!

Az ardeali zsidóság legkedveltébb találkozó helye Bucurestiben

KATZ orh. restaurant

köser

Bucurestii, str. Carol 32. I. emelet.

Beck lengyel külügyminiszter érdekes nyilatkozata a zsidókérdésről

A lengyel szenátusban nagy külpolitikai expozé tartott Beck József ezredes, a lengyel külügyek inférence és többek között a következést mondotta:

— Gyömben szobahoztak a lengyeleknek adendő gyarmatok kérdését. Ez a probléma részben összefüggésben van a lengyel zsidóság kivándorlásával. A lengyel külpolitikának ez elég sarkalatos pontja, annál is inkább, mert hiszen a zsidó tömegek nagyrésze, amúgy is Palesztina felé gravitál, ahol fel akarja építeni nemzeti otthonát. De a zsidó kivándorlás kérdése, nem pusztán egy palesztinai emigrációs kérdés, inkább európai probléma, illetőleg pontosabban, kelet-európai kérdés, mivel ezekben az államokban lakossága olyan gazdasági elhelyezkedést keres, amely a zsidóság egzisztenciális leheletéért a minimumra redukálja. Különösen a kivándorlás kereskedelmét, amely különben a lengyel zsidóság zömét alkotja, van veszélyben és ezek keresnek gyarmatok részére új elhelyezkedéseket és érzik őket maguk is, hogy ezen az új generáción csak a kivándorlás segíthet.

Beck külügyminiszter ezután a gyarmatoknak, mint nyersanyagot szállító lehetőségeknek kitért, és beszélt arról, hogy a lengyel külpolitikának, hogy miképpen fogadják. Gyömben a tervek és azt sem mondotta meg, hogy a lengyelekben genfi ülészakon, mennyire fogja szorgalmazni a gyarmati kérdést és azoknak az országoktól, amelyek megengedik, amelvek a kivándorlók számára megnyitásra várnak. Zsidó parlamenti körökben viszont kihangsúlyozták, hogy Beck külügyminiszter részletesen beszélt a zsidó kivándorlási szükségességéről, azonban egy szót sem említett arról, hogy mennyire ellenséges a zsidóknak az a jogát, hogy teljes jogú polgárok legyenek, az államrendek és teljes jogú polgárok legyenek.

Az amerikai Joint jelentése szerint:

Az oroszországi zsidóságnak nincs már szüksége a külföldi zsidóság anyagi támogatására

Külföldi segítséggel a szovjetunió területén külföldi zsidókat is lehetne telepíteni. — Az orosz zsidóság évenkénti 40.000 zsidó telepítést követel Birobidzsanban

New York. A napokban az amerikai „Joint Distribution Committee” vezetősége a new yorki Asor Hotelben gyűlést tartott, amelyen az Agro Joint (az oroszországi zsidó utjéplés amerikai szervezete) vezetője: dr. Joseph Rosen kijelentette, hogy az oroszországi zsidóknak már nincs szükségük a külföldi zsidók anyagi támogatására. Hasonlóképpen nincs szükségük a Birobidzsan telepítésnek sem külföldi támogatásra. Ehelyett a külföldi segítséggel a szovjetunió területén lehetne külföldi zsidókat telepíteni, mint hogy a szovjetunióban még ma is fennállnak a leteleptetés és bevándorlás lehetőségei. Ha még nem nyitották meg a szovjetunió kapuit a bevándorlás számára, akkor ezt a nemzetközi helyzet feszültségének kell tulajdonítani Mihajlov az a feszültség megszűnik, sor kerülhet egy nagyméretű oroszországi bevándorlásra.

segek ilyen hatásköre alá fog tartozni, hanem központosított források egy Moszkvában székelő intézményénél. Ez a hivatal fogja kezelni a zsidó autonóm ország utjéplési ügyét és ugyancsak innen fogják irányítani a Birobidzsanba való bevándorlást.

Gusztáv király és a zsidó Nobel-díjas Dr. Löwy professzor

Szokholm. Amint az minden évben szokásos, ez évben is, a Konvenciók nagyszabású volt a Nobel-díjak szétosztása. Az ez évi Nobel-díjak közül egyet Dr. Löwy Ottó gráci egyetem tanár kapta, aki a diosztion szinjén részt vett. Az ünnepségen Hummerschild miniszterelnök üdvözlölte a megjelent 200 vendéget, valamint az ünnepi beszédet. Beszéde folyamán ráért az örökös Nobelnek végrendeletére, amelyben kifejezetten megfogalmazta, hogy a díjakat jutja, vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül osszák ki. A testvérség szellemében írták az díjak elosztására, s ezzel hűnek maradtak a díjosztó bizottság tagjai az örökös Nobelnek. A miniszterelnök beszéde után prof. Lisstrand méltatta Dr. Löwy tudományos működését orvosi szempontból és aután német nyelven megköszönte Dr. Löwynek zseniális feltevéseit.

Ezután átadta Dr. Löwy V. Gusztáv király kezéből a bírtokos diplomát és arany

A lelki egyéniség önállósága . . .

Sok milliórd idegesen, összejáratva, évmilliók mult, fejlődés és ehhez mérten elemzésben rövid egyéni élet, egyéni fejlődés szabja meg a lelki egyéniség és a lelkes én minden megnyilvánulását, amelyben értelem és érzelem együttesen alkotják az emberi elme világát.

Az egyéni rövid élet — amely átmeneti értelemben vett — csak úgy felel meg boldogság, vagy élviselekedés, ha egészségünket megőrizzük. A világhírű Gastro D., amely az amerikai gyógyintézmény kivonataival készül, amelyet három zseniális tudós fedezett fel, a legvalóságosabb gyomor- és bélbajok, valamint epe-, vesé- és májzavarok eseteiben rövid kúra után a legkiválóbb eredményeket mutatja fel, amit sok ezer hálás és köznövélő igazol.

«Gastro D.» kapható az ország minden gyógyszerüzében és drogeriájában, vagy postán megrendelhető 130 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerüzében București, Calea Victoriei 124.

érmel, a közönség pedig jeltűben sokdolg és lelkesen tapsolt. Henry Dale előkelt angol tudós, aki mult évben kapott Nobel díjat szintén most vette át, az írásai között banketten diplomáját és Dr. Löwy, mint „kollégáját és mesterét” üdvözlölte, akinek 35 éves barátság fűz.

A díjkiadásnál jelen volt Dr. Ehrenpreis Márkus svédországi főbíró is. A stockholmi zsidó diákok klub, elsőbe úján tisztelő látogatást tett Dr. Löwyél és hódoló iratok nyújtottak át neki.

— Az aljai zsidók ezomoru helyzete. Paris. A jobboldali „Revue” c. lapban Gorges Zwaco tollal érdekes cikk jelent meg az aljai zsidók helyzetéről, 1870 óta, amikor a franciák egyenjogusították az aljai zsidókat, minden egyes arab nyugalanság azzal a jelszóval kezdődött: haadt a zsidókra. Ugy lefenteltek a zsidókra, mint a „bűnös franciák előretöltő őrséire. Most még könnyebb az üzletnek, mert világszerileg elég zsidó-ellenes a hangulat. Folytonosan a gazdag zsidók kifosztását hangsúlyozták, hálott az aljai zsidók túlnomó többsége a legnagyobb nyomorban él. Ejelten zsidóellenes körkötény, hogy az arab és zsidó iflu ág között sötétebb kapcsolat létesül, azzal a céllal, hogy benszűfűtök fűzöttabb önálló életet kapjanak a politikai életben. Ezzel szemben a francia jobboldali pártok, mint a Croix de Feu és a Parti Populaire Français Alajit világszerileg agitációjuk főpontjává, ami még jobban kiéleltette a lakosság közötti ellentétet.

— Arab propaganda Jugoszláviában. Belgrad. A szarajevói arab képviselőgyűlés elindított Szejevóban. Anticista propagandát kezdett a bosnyák fővárosban. Entr Aradant bizonyos körök nagy ötömmel fogadták, bár a boszniai muszlimoknak semmiféle kapcsolatauk nincsen a palesztin mohamedánokkal. Inkább abban taláthatunk megerősítést, hogy a boszniai muszlimok meglehetősen antiszemitaik, aminek dokumentálására különösen volli Arslan látogatása.

— Egy külön kanadai milliomos végrendelete. Toronto. Tíz évvel ezelőtt elhunyt egy gazdag kanadai milliomos, Charles Miller, a ki meghagyta, hogy az az anyja kapjon tíz év múlva félmillió dollárt az örökségéből, aki a legtöbb gyereket szült ebben a tíz évben. Hirtasszony pályázott, a kinek egyenként 9-9 gyermekük van élő, s akik mind ebben az utolsó tíz évben születtek. A hatodik asszony, Kenny nevé azonban azt követeli, hogy ne adják a díjat, mert neki 11 gyermeke született, de ezek többsége meghalt, akiknek anyakönyvi adataitál Kenny volt írva, Kennyt helyett. A bíró nem tud dönteni, dacára annak, hogy az öt asszony megelégedne azzal, hogy egymás között elosztják a félmilliót, viszont Kenny asszony az egész félmilliót követeli, legfeljebb 100.000 dollárt adna a többieknek. A vita — bár a közvélemény szerint, az egész verseny immorális, — nagy érdeklődést kelt világszerileg.

HIREK

„Népnük” cikkének utánajomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5697
Péntek: Tevelh 18, Jan. 1.
Szombat: Terelh 19, Jan. 2.
Heti szidra: שמות
Heti haftóra: הבאנו ישיש
Szombat kezdete:
üzet bezárás 4.32
gyertyagyújtás 4.42
Isztaletkez kezdete 4.55
Szombat befejezése 6.00

Kilencedik évfolyamunk elé . . .

A mi mérlegünk

A naptári év végén mérlegeket szoktak csinálni a vállalatok. Most, hogy a „Népnük” is kilencedik évfolyamába lép és így közeledik tízéves fennállásának jubileuma felé: nekünk is lilik, hogy „mérlegünk” készítsünk. De nekünk nem nehéz a mérlegnek anyagi része. Vagyott nem gyűjtödtünk, minden esetre onnyit, hogy hatalmas áldozatkészséggel és sok sok lemondással sikerült biztostanulni a lap szilárd anyagi bázisát, amely nagy szó egy olyan terülaton, amelyen sok hamar és dicsőrelenül megszűnt zsidó újság jelt az a harcol, amelyet meg kell utáni, egy zsidó sajtóorgánunknak.

De amilyen szerények anyagi eredményeink, annyira büszkék vagyunk azokra az értékekre, amelyeket sikerült ahku mulatni olaszánit lelkünkben. Gyatran felénk ottan ez a megértés szeretet, de nem szoktunk hátrálni vele. Furcsa is volna, ha gyatran kiönnénk e lap hasábjait azzal, hogy: úgye mennyire szeretnek bennünket és milyen jó lap is vagyunk. Ez talán még közelebb is volna. Nem kell dicsőírnünk magunkat, legfeljebb azok az elismerések és szavak, amelyek elálatában hozzánk jutalmunk, megenc azakk erőtől és kedvünktől és utóbb erőt adnak a további munkára és harcra.

De ha már kilencedik évfolyamunkat kezdettől meg mélt megünnezzük a „Népnük” életét, nem halgathatjuk el, annak az André Örülődé ünnecsen (Szajna meye) franciaországi elhízeletének nevé, aki a napokban a következőket írta egy levélben:

— Idemellékellen küldök az Önöknek járó összegét, amelyet 1937 július 1-ig ki van fizetve a befizetőnk és olaszhatulati zavaraiatnál lapjukat. A „Népnük”-et annivára megzoktuk, hogy való igazon lelki tápláltsunk lett. A jószágos Isten áldását kívánjuk a szerkesztő égre és sikeres további munkájára.

És jeltudánk sorolnt még egymástán: azt a Mexikóba elszármazott oradeai zsidó tesztőnkent, névszerint G. Jozsef, aki elts nevé levele mellé egy 18 dollártól s öté csekket is küldött és arra két benütet, hogy Aradban lakó apjának is indítsuk meg lapunkat. Vagy írunk talán arról a palesztinai befizetőnkéről, aki a Beloe Palesztinában csekkjeivel bírelt ki köztönd és elhízeletében kint, sorolnt az azok szavát, akik spontánul írt nek Csehszlovákiából Ju goszidai írók, Magyarországról, hogy megrendelték lapunkat?

S ha mind-ezek után azt hinné az olvasó, hogy ez akkor egy „brillians” élet, azok k álljon itt igazolást, hogy százszáz példányunk megy el a világon minden részbe, magyaron olvasó egyetemli hallgatóknak, hogy a menzákon, a keserme munkanapok pihenit arra használják fel, hogy otaköndesoljuk ötlet a zsidósághoz, a betű hallatlan erején keresztül. Meg a kis filust jeltönd apró bocherit, miként falják betűnket amelyet kilenc éve minden ellenszöndötatás nélkül küldük nek. Amg a sok elhízelet, végeredményben aprópénzzel honordija erő-

feszüléseinket, addig mi sohasem feledkezünk meg kulturjeladatunkról, a melyre a betű kötelez, a Betű — és a zsidó zsidó.
Ez a mi „főhök”, amelyet nyole ep alatt jeltudatunk. Hatalmas és átalunk végtelenül sokra értékelt lóke ez. Igen, a felénkdradó szeretet és megbecsülés és erőt és hitartást, a további munkára. Ezért küldük továbbra is fojton az antiszemilizmus ellen, amelynek hullámal elnyevelssel fenyegetik egész népi létünket. De erőt ad ahhoz is, hogy saját hiháinkat is ostarozzuk tovább hiben és hitartalan zsidó létünk jobbrafordulásáért.

A „Népnük” a népnükért harcol és népnük fiait szeretettel istápolják a „Népnük”-et. Ez a mi mérlegünk eredménye, amelyet most, hogy kilencedik évfolyamunkba lépünk: ime jeltarunk olvasóink és elhízeletünk tizeirei előtt!

— Dánia miniszterelnöke érdeklődik Palesztina iránt. Kopenhágra. Palesztinából a skandináv országokba küldött S. Kinnolit meglátogatta Kopenhágában a felolós államférfiak, akik előt változta Palesztinának jeltudat kulturális, politikai és gazdasági helyzetét. A dán lapok tudósítónak is adott int-rjut, a legtöbb újság hatásos címkével és nagy kommentárokkal közölték a cikket. Dr. Kinnolit a dánia clonista szervezet elnökeivel, B. Sorral együtt fogadta Th. Stauning miniszterelnök. Eydjeftleg emléktárlat is adott ak a miniszterelnöknek. A tárgyalás a von barátágyok amozsárában folyt le. Elhatározták, hogy egy 50-60.000 dán korona értékű jeltudat berendezett jeltudat aparást fognak küldeni Palesztinába, amely a világ legelőkelesebb jeltudat országának készültét fogja eljuttatni a palesztinai östernek előkötő, hogy azt mintaképpül használhassák. Elhatározták továbbá, hogy a két ország között kereskedelmi lepc-oltsokat is kímélytlik.

— Az Utának nagy bojkott-vesztéséig vannak. Berlin. A legnagyobb német filantróp az Ut a napokban tartotta meg a világ üdvözletét, amelyen a jeltudat, hogy ez évben sem tudnak átúndatni felni, mert világszerileg a bojkott továbbra is elég intenzív és az ebből eredő veszteségek ogy nagyok, hogy a beisó jeltudat nem tudja fedezni a külföldi veszteségeit.

— Liga alakult a Palesztina mandátum védelmére. New York. Jakob H. Hines, az amerikai clonisták nes-tora, legát aplettol a Palesztina mandátum védelmére. A liga célja, az amerikai szüles néprétegeket felvilágosítani a palesztinai mandátum jeltudatosságáról és az angol kormány vállalt kötelezettségeinek betartásáról. A new yorki „World Jewish” legutóbbi számában jeltudat, hogy a liga avors tempóban növekszik. Már nem csak New Yorkban, hanem Chicagoban, Pittsburgban és Cincinnatiában is alakultak hasonló ligák. A „Pen-lyan” hoielben nagy gyűlést tartottak, amelyen az az utjégitró is résztvett, aki annak idején az amerikai szenátorokat el kiserle palesztinai utjára. A liga élén jelenleg Dr. Michel S. Fischer áll.

— Hetvenötödik születésnapját ünnepli Dr. Behrend Pick a híres német-orosz zsidó numizmatikus. Pick utkos tanácsos negyven évet at vezette az 1712-ben alapított gothel éremgyűjtemény, amelyet az ottani hercegi kastélyban rendezték be és amely a 19. század közepéig, a legelőkelesebb német éremmuzeum volt. 1931-ben nagy ünneplésben részszetelték a híres zsidó tudóst, aki korábban egyetemli tanár volt Zúrichben és Jánában. 1935-ben a Royal Numismatic Society Londonban nagy aranyéremmel ünnepeltte ki. Jelenleg a tudós ó-héber érmek megjeltudatával foglalkozik és már eddig is új jeltudatosságát magyarázoló a talált érmek feliratában.

— Ki akarja a háborút? A „Völkischer Beobachter” legutóbbi számában beszámolt arról az előadásról, amelyet Henry Hamilton Bismarh angol kapitány tartott a berlini egyetemen. Ki akarja a háborút? A világvesztés-elem” címen. Bismarh aplettolta meg a „The Briton” című völkiséri egyetülést és ő volt az, aki a „Who's Who?” jeltudat azzal egészítette ki, hogy „J. W. Who's Who?” lett. A németi szocialista hivatalos lap, különben a követségeket írja az előadásról: A kapitány előbb történelmi visszajuttatást vet a bur háborúra. Aztán az értikai gazdasági helyzetet foglalkoztat, amelynek minden aran-a és minden ki-cse zsidó kezében van. Kőrülbelöl két millió fehérbőrű ember él a fevete földrészen és ezek 7% a zsidó. De azért az orvosok 90% a, a jogászok 60% a zsidó, valamennyi mosi, színház, bánya, szálloda és kereskedés, zsidó kezében van. Dacára annak, — a kapitány szerint — hogy a zsidó minden morális alapot véltük lő. A zsidó mindég völkiséri beszél és jeltudat holott a világ népeit az üdvözlöttek és a zsidó az üdvözlöttek. A világban szerkesztő zsidó nép éjtel nappal azon dolgozik, hogy akkorja hátrorba kerresse a népet. Meg akartja akadályozni, hogy Németország utjégitüljön és hogy a többi népek példát vehessenek arról az utjégitredésről. A zsidók vélekedik, hogy „emléztek” az árjákat és hogy összemoljon az egész nyugati kultúra, sőt általában minden kultúra összemolásra törekszik. — (Ezt írja a németi hivatalos lap azon a címen, hogy egy angol kapitány a berlini egyetemen ilven történetben tartotta meg előadását. Hova sülyyedti a berlini egyetem, hogy ilyen örlöttegek h ngozhatnak el f lat közt? A zsidók tartják a vilá háborút és ök akartják minden kultúra hslatát? No és mi akarnak akkor a németek? A szerk. megjegyzése).

— Bernát Béla, a Banca Ardeleana cluji központjától ismét visszatért régi államhelyére Oradeára, a fiók élére. Nemény napokkal ezelött megenieletünk arról a veszteségről, amely az oradeai házgazdasági és zsidó közelettel érte Bernát Béla bankigazgatót Clujra való távozásával. A Banca Ardeleana felolós igazgatóságának új bb rendelkeése értelmében, a közszereletben álló direktor ismét visszatért az oradeai fiók élére, mint annak vezetője. A hír, álltalos örömet keltett az oradeai zsidó irsadalomban, annál is inkább, mert úgy az igazgató, mint felesége, a legelőkelesebben veszik ki részütlet a zsidó karitatív és más intézmények működésében.

Sok az árunk!
Nagyon olcsón árulunk!
Nőiszövetek, selymek, barchetek, vászon és damasztárúk, asztalneműek nagy választékban

KERTÉSZ női divatáruház
Oradea, Piața Regina Maria 1

Kellemesen,
gyorsan és jól
borotválkozik,

ha
„Raso-Pasta”-t
használni
Gyártja:
Ioan Breckner S. A.
Alba Iulia.

Perzsaszőnyeg, gyapjúfonalakat bizalommal
Schulhof Emilné-től
 vegyen
ORIENT
 Szővőiskola Oradea
 Str. Ep. Ciocogariu 14.
 Szakszerű szőnyeggyártás! Állandó tanulmány!

— Zsidók Japánban — ahogy Berlinben látják. *Berlin.* A Deutsche Wochen schau a következőket írja legutóbbi számában. A különben oly tisztánlátó japánok ugylátszik a zsidók kérdésére lényegesen nem értik meg, bár láthatják, hogy mennyi bajt okoznak Európában és Amerikában. Példa erre: nemrégiben an gészálított *Josef Rosenstockot*, a manheimi opera volt igazgatóját, hogy vezesse a legn gyobb japán orcheszt. Nemrégiben még a zsidó kultuszöveltség estéli előrendezte Berlinben a „szabadkőműves” Rosenstock. Március 1-én *Dr. Paul Weingarten*, a bécsi Enekekadémia igazgatója ment Japánba, ahol két éves szerződési kaptól, hogy a foklét zenekedés zongora sztoosztályát vezesse. De zsidó közigazdászokat is importált Japán Európából. A „zenezsídók” importálásának reklámját *Sirota Leo* zongorista vezeti. Japán tehát az új generáció nevelésénél a „világszított” nép egyes tagjait veszi igénybe és nem veszi észre, hogy ezzel a Japán nép egészséges lörszét veszélyezteti.

— Az antiszemizmus patológikus fenomén — írja egy bécsi katolikus újság. *Wien.* A Paulus Werke föltára Johannes Oesterreicher lapjában, a „Die Erläuterung”-ban jelentős katolikus szerzőtől cikkek jelennek meg, többek közt J. Marfelin professzor Párisból, az írja, hogy az antiszemizmus, egy patológikus fenomén, amely Ábrahám, Isák és Jákob néptől örökre akarja lenni. Az elkezeredett antiszemizmus harcol a keresztényi gondolat ellen is. P. Th. Michels salzburgi egyetemi tanár az írja, hogy Pál apostol szerint a zsidók berája kell lenni. Egy népek sincs joga őket elnyomni. A szerző maga „Clon bilcesinek jegyzőkönyvé”-vel foglalkozik és szembeszéli vele, annak minden hazugságával és ferdléseivel.

— A németországi zsidó kishitebankok központi szervebe tömörülnek. *Berlin.* A zsidó kishitebankok országos ülést tartottak Otto Eskes elnökletével. A gyűlésen résztvevők Noel Aronovici is, az American Joint Reconstructions Fundation vezetője, aki arról tartott előadást, hogy a németországi zsidó kishitebankok felszámolásának módját még jobban ki kell értesíteni, a körülme nyekre való tekintettel. Különböző jelentések alapján megállapították, hogy ebben az évben 4000 zsidó egzisztenciát segítettek el, különböző kölcsönökkel 750.000 márka értékben. Megállapították, hogy sürgősen szükséges ez összes ilyen kis bankoknak egységes szervezetre való tömörítése és a nyomor növekedése folytán egy külön gemilász chessed pénztár létesítése. Aronovici, a Fundation föltárára hangsúlyozta, hogy amennyiben a németországi segélyszervek működése megkötánj, az amerikai Joint hajlandó további támogatást nyújtani ennek a fontos zsidó szerveknek.

— Eden angol külügyminiszter nyilatkozata Beck lengyel miniszterrel való tárgyalásairól. *Londonból jelentik.* Az angol alsóházban Anton Eden külügyminiszter, Casale képviselő interpellációjára im formálta a Ház, Beck ezredes, lengyel külügyminiszterrel történi, Palesztinára vonatkozó tárgyalásairól. A tárgyalások főleg aközül folytak, hogy tekintettel a Lengyelországban állandó fokozódó népességére, az angol kormány bizonyos erlyhítéseket vigyen keresztül a palesztinai bevándorlási korlátozásoknál Lengyelország javára. Beck külügyminiszter ama óhaját jultatta kifejezésre, hogy a lengyel állampolgárok kivándorlását a régi mértékben engedélyezze az angol kormány Palesztinára.

— Salonikiben nagy palesztinai propaganda folyik. *Szombat.* December 7-én előadák a Keren Hajjesod filmet, az „Igéret földjét” amelyen résztvevő N. Tsipuras macedonai kormányzó is résztvevett azon a polgári, katonai hatóságok is és a szellemi élet kiválóságai. Számos konzul is résztvevett, többek közt a brit konzul is. A Keren Hajjesod képviselője, Dr. Israel Auerbach nagy beszédet tartott amelyben a zsidóság hálóját tolmácsolta Metaxas miniszteréneknek, aki többiben felt szimpátia nyilatkozatot a zsidóság irányában és pozitív irányban is levélküldött, hogy megkönnyítse a görög zsidóság helyzetét. A kormányzó fogadta Dr. Auerbachot, aki a legnagyobb szimpátiával viseltetik a zsidó újjeji munkáival kapcsolában, amely Palesztinában folyik. Auerbach dr. megállapította a macedonai fölkormányzó ság politikai osztályának vezetőjét Leccosi is, valamint Leonardovicsot, aki Macedoniának és Tráciának sajtóosztályát vezeti. A látogatást a görög előkelőségek sztréyesen viszonozták.

— Lengyelországi hírek. *Varsó.* A vilnai lengyel színház tagja, Piotr Siankiewicz gyanúlanul heladt az uccán, amikor megtámadták antiszemita diákok és előbb szavakkal insultáltak. Amikor a színész tiltakozott, a támadók revolvert rántották és lövésekkel súlyosan megsebesítették a színészt, akit sebével kórházba szállították. A grodnói bíróság a nemzeti demokráta párt két tagját, akik a „TOZ” zsidó egészségügyi intézmény grodnói háza ellen bombamerényylet követtek el mérciásban, három-három évi fegyházra ítélték. Egy mérénylőt, akire nem lehetett elegendő bizonyítékot szerezni, szabadlábra helyeztek.

— Egy huszti zsidó fiatalember „hósi” halála a madridi harcokban. *Husztiól jelentik.* Vagy egy évvel ezelőtt elindult innen egy 24 éves Lebovits nevű zsidó lakatos, hogy valahol munkát keressen. Így elvándorolt egészen Spanyolországig, ahol azonban ugyancsak nem igen tudott munkát kapni. Nemrégben levelet írt huszti rokonának, hogy miután nem talált munkát, belépett a spanyol repónról milicióba. E napokban aztán írt levelet kapott a spanyol Caballero-kormánytól, hogy fiuk „hósi” halált Madridban, a népront zsidó harcaiban.

Az ardeali zsidó találkozóhelye!
 Megnyílt
BERKOVITSNÉ
 (Oradeáról)
 orth. kóser étterme
BUCUREȘTI,
 Str. Lipscani 7.
 Socec háttamögött, Postavámmal szemben.
 Elsőrangú erdeali konyha

— A cionizmus győzelme biztos — mondotta Lord Cecil. *London.* Az Anglo Palestintan Club új otthonának felavatásán nagy beszédet tartott Viscount Cecil of Chelwood, s többek közt a következőket mondotta: „A világháború végén két konstruktív esemény történt, amely kapcsolatos a munkát akadémia irányában, és a cionizmus jogainak elismerése. Magam is igazat adok azoknak, akik úgy vélik, hogy a világ béke és a zsidó ország felépítése összefüggésben vannak egymással. Vannak emberek, akik azt hiszik, hogy a Népszövetség már meghalt és nevelnek rajta. De még senkinek merie azt mondani, hogy a cionizmus volna halott. Végső céljának elérése biztosabb, mint valaha. Az ellenségek megpróbálják a munkát akadályozni vagy késleltetni, de céljukat nem fogják soha elérni, ha Onk hűségesek maradnak ideáljainkhoz és nemzeti céljainkhoz.”

Tökéletes füző
Fuchs Mancsi füzőszalonjában
 Vidékieknek promt készítünk. ORADEA, Str. Rimanóczy 12.

Budapestre utazók figyelmébe!
 Orth. kóser penzió Budapest központjában, Andrásy-ut 43. szám Modern kényelemmel berendezett ragyogó tisztá szobák, folyóvízzel. Kivánatra diétás konyha. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos:
 Friedman Józsefné Kármel-pavó (Andrásy-ut 43)
 Telefon: 12-59-67.
 vagy Oradean öv. Strasser Ignáznó
 Str. Nicolae Iorga 17 szám alatt.

— Egy névtelen zsidó tízmillió adományra a londoni kórház részére. A londoni városi Kórház felhívást intézett a nemesszlov lakosságához, hogy a kórház további zavartalan működéséhez szükséges 80.000 fontot járuljon hozzá. A felhívás megjelenése után, egy nemes zsidó adakozó, aki nevét titokban akarta tartani 10.000 fontot adományozott a kórház részére. A kórház vezetősége, az érdeklődésekre rem volt hajlandó elárulni az adományozó nevét és kijelentette, hogy erre a jótekonny újandékozó részéről egyenes utasítás van.

— Önhibáján hivól elvált 42 éves, tekintélyes vagyonnal és fölmenő irodával rendelkező ügyvéd, feleségül venne urnót tekintélyes hozománnyal. Bővebbet „Mirea” házasságkötéssel iroda, Cluj, Calea Regele Ferdinand 116.

— Sir Neill Malcolm főbiztos európai körutazása. *Genf.* Sir Neill Malcolm a népszövetségi menekülügyi főbiztos, megállítozott számos európai országban, hogy az illetékes kormányokkal tárgyaljon annak érdekében, hogy a menekültyűkkel jogilag rendezhessék, nemzetközi alapon. Prágában, Wienben, Belgrádban alkalmat talált arra a főbiztos, hogy a zsidóság képviselőivel is felvegye az érintkezést, hogy azoktól is információkat, melyeképpen képzelték el a menekültek elhelyezését. Bécsben magához kérette Dr. Friedmann államtanácsos hitk. elnököt, Dr. Löwherc és Engel előljárókat, az izr. Alliance részéről Grünstein dr. elnököt és Simon Ernest előljárót. Prágában Dr. Benes köztársasági elnök is fogadta Sir Neill Malcolm-ot, és a csehszlovák külügyminiszter is, viszont Belgrádban nem tudott tárgyalni a miniszterelnökkel, mert az akadémia volt abban, hogy fogadja a menekültyűi főbiztos.

— Fuchs Mancsi füzőszalonjában tökéletes divatfűzők mellátórt és győzfűzők állanak a hólygközbőség rendelkezésére. Legfinomabb külföldi anyagaim tartósságáért garantálók.

— A palesztinai rádióőr. A „Davar” írja: Minden héten pénteken, nagy érdekeltést kell a hallgatók körében, a hely határának reaktálása. Az érdeklődés később egy kissé ellanyhult, azonban ebben nem az előadó Hecchok Epstein a hibás, mert ill nem a téma „muzikáltságára” kell helyezni a fősúlyt, hanem a „határára”. Muzikális fülek bizonyára megérzik a reaktáció egyszerűségében rejlt szépséget. A megrogadó szavak a máftírban vannak, a reaktáció csak eszköz annak dokumentációjára. Amikor a legnagyobb volt a terror miatt elkekeredés az országban, akkor egy pénteken a 120 ik zsolnárt reaktálta el a rádióban Epstein. Azt a zsolnárt, amely ugy kezdődik: „Hozz fordulok elnyomatottságom óráiban és ő válaszol nekem. Ments meg a hazug szavaktól és lelkelem...” Egyszerű reaktálva volt a felolvasás, fősúly a zsolnárt szavaló volt, de annál megrázóbb a hatás.

— 38 éves, művelt és vallásos nőilen exportkereskedő, szép vagyonnal és biztos egzisztenciával keres megfelelő feleséget 300.000 Lei hozománnyal. Bővebbet „Mirea” házasságkötéssel iroda, Cluj, Calea Regele Ferdinand 116.

Hull a haja? Korpázik a fejbőre?

Megszünteti a korpázást, megállítja a hajhullást Minden gyógyszerárban és drogueriában kapható!

Távoli zsidó testvérek...

Száz esztendővel ezelőtt egy ázsiai városban mohamedánná kényszerítették a zsidókat, akik azóta is szigorúan tartják a zsidó vallási törvényeket

Írta: Dr. Walter Fischel (Jeruzsálem)

Keleti utazásom alatt egyetlen zsidó füző, vagy népcsoport nem kellett bennem olyan mély benyomást, mint az „anusim” mezevett marannus csoport, amelyet egy Közép-ázsiai városban találtam, akik ott már csaknem száz esztendeje élnek, és dacára annak hogy szoros kapcsolataik vannak az izlammal és dacára annak, hogy a mohamedán törvényeket szigorúan megkövetik, mind a mai napig szorosan össze vannak kapcsolódva a zsidósággal és megdöbbenő kelles életet élnek, mint mozlilmok és zsidók.

Az európai zsidóság „marannusok” alatt azótat a zsidókat érti, akik a XIV. és XV ik században tarttak át a kereszténységre Spanyolországban és Portugáliában, akik mint „új keresztények” élnek és titokban ragaszkodnak továbbra is zsidó águikhoz. Ez a jelenség megrásméltóított az izlam kultúrájában is és Közép-ázsianak olyan jelensége lett, amelyet eddig elhanyagolt a kutatók, elhanyagolt a zsidó életkötés és történelmi kutatás.

Találkozásom a mohamedán-marannusokkal

Kimondhatatlanul nagy és érdekes élmény volt, amikor sikerült felkeresni hosszas fardok és után ezt a marannus községet, s a hitelem eme hősei között napokat és heteket eltölteni. Mindenekelőtt el kellett osztanom bizonytalanságokat, amelyet vel-m szemben a anusitokkal, amig tudomásul vettem, hogy egy zsidó távoli országból megjelennek közbiztos, hogy szenvedéseket és éleüket tanulmányozza. Még mindég fölemben cseng a község titkos rabbiának reaktált hangja, amely megkérdezték letogatódom okát és én héberül írtam meg neki a válasz, ígyképpen: „Na feljöttök, Clonból jöttök és testvéreimet keressen”. Ezel nyertem meg bizalmát és ezután nyíltak meg a szívek előttem.

Sokszor estél föltöltem a község legidősebbj inek társaságában, akik elmentárték egész életörténelmét ennek a szerencsétlen községnek, ahol egy évszázad óta tengernyi szenvedésen mentek át annak elhunyt és élő generációján. Eredeti adatokat, kéziratos tanulmányokat, láttam titkos zsinagógájukat, amig végül teljesen előttem volt ennek a sok érfényi zsidó községnek megrázó nagy életfeltétele.

Mi kényszerítette őket hitük elhagyására?

Egy fanatikus mohamedán pap 1838 ban, tehát pontosan 99 esztendővel ezelőtt erőszakkal átérteltte a város zsidóit a mohamedán hitre. Attól kezdve, minden reggel a muzezin kiállításaira, el kell-it menjenek a moséba imádkozni, valamennyi Koránban elírt vallási törvényeket megtartani és Mekkába és Medinába zarándokolni. Ettől kezdve megszűnt a város zsinagógája és rituális furdóje — a nyitvá noság elölt, de a parázs alatt tovább ízolt a zarátkok: a zsidóághoz és a hihez való törhetetlen ragaszkodás. Amikor az inkvizíciós fanatizmus első hullámai előttek, akkor

az „új mohamedánok” lassankint valamennyi zsidó rituálékkal kapcsolatos dolgokat felújították. A circumciziót, a vágatást, titkos Bész dínit, temetkezészi zseriartásokkal, litkos imaházai állítottak fel. A titkos imádkozásokat azért tudták elvégeztetni, mert keleten a nőknek furcsa elhelyezkedésük van a társadalomban. A nők imádkoztak, egy asszony, erősen lefátyolozva állt a ház elé, vagy az udvarra és a Korán törvényei szerint akkor férfi nem léphette át a ház küszöbét. Szombaton nyitva tartották bazárjaikat, de egy gyermekkel utáltak be, aki a nevelőknek azt mondta, hogy apja elutazott, vagy a kérdésem áru nincs rakdaron, de szombaton nem költöttek üzleteket. Pótdául pészachok kenyereket vettek a piacra és elajándékozták azt a szegényeknek, de az is e árdordult, hogy a mozlim zsinagógák gyanújára miatt, csak később tudták megtartani a pészacht ünnepnapokat.

Így alakult ki egy új marannus székta, egy keltes élet, amely miylen heróikus, annyira szomorú és megdöbbenő is. Pénteken reggel például, amikor a mohamedánok szent napja van, elmentek a moséba, ugyanakkor péntek este találokram vetik egy titkos helyen hogy a péntekes imát elmondhassák. A mohamedánok találokram, hogy a mohamedánok lassak, de szívők mind-nkor a titkos kis ima hely felé vonzotta őket. É megvolt a titkos rabbiuk is.

A házassági szerződések

A különállásnak legszebb bizonyítéka az volt, hogy egy-nás között házastatok és legfőbb gondjuk mindég az volt, hogy elkerüljék a vegyesházasságokat. Ezt főképpen azáltal elérték, hogy amint keleten szokásos, már egészen kicsi korukban eljegyzik egymának a gyermekeket. A marannusok esküvője nyitlan a mohamedán ritus szerint folyt le, de titokban chőve kedvűst is adtak és meoították a keszűhát, a házasságot okiratolt is. Rendkívül sok ilyen dokumentumot hihozottak fel az idők folyamán s ezek a legjobb és legszebb bizonyítékok annak, hogy mennyire összetartották és ragaszkodtak vallásukhoz ezek a mohamedán marannusok. Érdékes, hogy nevéket mindég héberül írták alá és dacára kife je való mohamedánusá utnak, a héber írásához szigorúan ragaszkodtak és ez az írásbeli föltonosság lehetővé tette számukra, hogy amerre jártak keltek Ázsiában, felvehették a többi zsidókkal is az érintkezést.

Az ázsiai „marannusok” hatása és vándorlása a világon

Ez a kényszerítélmény nem csupán erre a nagy zsidó községre volt kihatással, hanem Közép-ázsianak egész területére, ahol zsidók élnek. A katasztrófa, amely őket érte, elindította volt egy negyszázhus zsidó vándorlási folyamatot. Az elnyomás elől elindultak újabb és újabb csoportok, hogy másutt kereszenek maguknak nyugalmasabb életfeltételeket. S ahogy Európában széjj íszórdítottak a spanyol marannusok, úgy szórdódtak széjjel

és villoztatták meg a zsidóság „lérképét” Ázsiában ezek a mohamedán hitre kényszerített negyszerű zsidók.

Ez-eket meg lehet találni a legtöbb ázsiai államban. A ár Irakban, P-zsziában, Afganisztánban, Szomarkandban, Bokhrában, sőt még Indiában is. Még ma sem jutott nyugópontra ez a vándorlás és amerre csak eljutnak, nyitlan zsidókká lesznek, ezáltal szaporítván az ottani zsidóság létszámát sőt még új zsidó települések is létesültek, főleg a fontos karavánutak mentén.

A marannusok nagyon gazdagok

Ázsia zsidóságának leggazdagabbjai lettek a marannusok. De ezt természetesen is vehetjük. Tekintettel arra, hogy kereskedelmi téren szabad mozgásuk volt és nem voltak annyi korlátozásnak alávetve, szabadon építhették ki kereskedelmi kapcsolataikat az egész kontinensen. Régiségeknek, szőnyegeket, szöveteknek köztveitől voltak és a különböző fontos gőcponkokon lételelt marannus kolóniákban, negyszerű kapcsolataik voltak Ezek a kapcsolatok gazdagságukat folyton növték, ugyanarra, hogy még nyugatra is elkerültek.

El például a londoni nagy B-belen is 150 ilyen marannus, akik bár nyitlan vallják megukat zsidóknak, nagyon visszavonultan élnek, de igen élénk kapcsolatokat tartanak fenn Ázsiában élő testvéreikkel.

Öt száz marannus él Jeruzsálemben

A londoni mohamedán-marannusok kerültek legtávolabbra nyugatra ebből a furcsa szektából. De amióta a zsidó reneszánsz mozgalom megaludott, azóta legfőbb beván forlást centrum, másis — Jeruzsálem lett. 40—50 éve folyik ez a lassu szivárgás, ami az utóbbi időben gyorsabb tempó vett. Ezekkel az emberekkel beszéltem csaknem mindenütt. Londonban, Jeruzsálemben és sok ázsiai városban. Lelki keitűsségük megdöbbenő. Amikor Jeruzsálemben zsidó neveket vettek fel, kezdésben azt hitték, hogy zsidó hitre térő mohamedánok, de akik ismerték az „anusim” ok vérproblémáját, azok tudták, hogy miről van szó.

Nem is látszik más kút számukra abból a lelki nyomorodottságból, amiben még most is élnek, hogy lassankint Palesztina felé közeledjenek ott telep djenek le és annak regeneráló erje szabadítsa fel őket évszázados elnyomottságukból.

Mährisch Ostrauban kiállítás rendezett a Hasomér Hacair. Párga.

A Hasomér Hacair világszervelet Mährisch Ostrauban kiállítás rendezett, amelyen résztvevtek mint vendégek a kormányhatóságok megbízásából: Dr. Prazak, a város polgármestere, J. Chaslupik szenátor és Dr. Kugel Chalm zsidó képviselő, azonívtül a hitközség megbízottai és a zsidó szervezetelek kiütdítétei. Dr. Josef Rufelsen, a világszervezet üdvözlését tolmácsolta és küldönsen kiemelte a Hasomér Hacair nevelő hitását. A kiállításon felmutatták azokat az eredményeket, amelyeket a Hasomér Hacair felmu a hat csehszlovákiai 15 éves és palesztinai 10 éves fennállása alatt. 22 országban 60.000 szervezett tagja van a Hasomér Hacairnak, a cseh köztársaság területén 60 csoport van 2500 taglétszámmal. A kiállítás másik részében a palesztinai Kibbutz Arzi munkájának eredményeit láthatják. Dr. Tulo Nussenbült wiení Herzkutató, egy külföldi Herzi sarkot aranzszirozt.

A bécsi Phönix váratlanul száz tisztviselőjét bocsátotta el.

Wien. Száz olyan tisztviselő, akik a vállalatnál még alkalmazásban voltak, hirtelen hazaküldtek és ezzel elvették további egzisztenciális lehetőségeket. Ezek a nagyrészt több évtizede szolgálatot teljesítőt tisztviselők minden felmondás és végkielégítés nélkül küldettek el. Természetesen az elbocájtott tisztviselők 80%-a zsidó, akik most kenyér nélkül állnak és szaporítják az intellektuális zsidó munkanélkülek számát. Az új „Phönix” nem vesz át több tisztviselőt, mint huszalt, akik huszalt bizonyára keres is lesz a zsidó.

PALESZTINA

Ujabb zavargásokra készülnek az arab terroristák

A palesztinai héber lapok egyöntetűen jelentése szerint az arab terroristák központi irányítói negyeméretű előkészületeket tesznek újabb zsidó és angol ellenes megmozdulásokra. A lapok nyomatékosan felhívják a londoni és Jeruzsálemi kormány figyelmét a fenyegető veszedelemre és felhívják a hatóságokat sürgős intézkedések megtételére a várható események elhárítása céljából.

A lépéseket szerint a terroristák lázgerjesztési nyert, hogy a terroristák nemcsak palesztinai és külföldi arabok és nem csupán idegen hatások anyagi támogatását élvezik, hanem indokoltan a palesztinai kormány anyagi forrásait is megcélozzák. A lapok szerint az arab parasztságok rendelkezésére, legnyugatibbra Jajjervasár-lasokra fordították.

A kormány ezen a címen 30 ezer fontot bocsátott a megvédendő rendelvényekre. Az ezen összegből rendelt fegyverekre egy része. hír szerint, már Palesztinába is érkezett.

A Zsidó Távirati Iroda jelentése szerint a terroristák állandóan nagyobb összegeket szerelnek ki különböző fenyegetéseket az arab kereskedőktől és állatgyógyászoktól. Ujabb jelentések szerint az arab parasztságok rendelkezésére, legnyugatibbra Jajjervasár-lasokra fordították.

A "Davar" teleplezése.

A "Davar" vezércikkét közül ezekről az előkészületekről és teleplezési, felléggóls és illegális arab testületek közül kapcsolatok. A lap figyelmezteti a kormányt a fenyegető veszedelemre. „A kormánynak — írja a lap — már most meg kell tennie minden intézkedést ezen veszedelem ellen, mert holnap már késő lehet. A zsidó Jisuv nem fél. Nem fél meg és nem is fog megijedni. Hat hónapon át védekezünk az arab terror és a vad hordák támadásai ellen. Ha azonban újra arra kénytelenek bennünk, hogy rombolások és pusztítások ellen védekezünk, úgy nem fogunk megelégedni a pusztá védekezésével. Felénk fogunk a háttérre.”

Hasonló szellemben írnak a többi héber lapok is. Hangsúlyozzák, hogy a kormány számára nincs az utolsó óra, hogy megakadályozza az újabb zavargások kitörését.

Katonai intézkedések az ország minden részében.

Palesztina minden részéből élénk katonai mozgásokról érkezik jelentés. A Dill tábornok vezette alatt álló és október óta Palesztinában tartózkodó első divízió csapatai különböző biztonsági intézkedéseket eszközölnek. Minden pillanatra szigorú parancsok várhatók. Bizonyos körökben háború-rendelkezések lehetőségével is számolnak. Egyelőre az ország összes fontosabb stratégiai pontjait megszállta a katonaság. Nablusz, Tulkarem és Jenin hegyvidékének háromszögét körülvették. Katonai barakkokat építettek a hegyvidék különböző pontjaira.

Nagybritánia chiefrabbija, két követelése a királyi bizottságtól.

Dr. Hertz József, Nagybritánia chiefrabbija, aki tudvaleg szlovenszki származású, levelet intézett a királyi bizottsághoz, melyben a következő két követelést állította fel: 1. A királyi bizottság adja meg a pa-

lesztinai főrabbinátusnak ugyanazokat a jogokat, pl. a törvénykezés jogait is, mint amilyent a muzulmán vallási bíróságok élveznek. Ezzel kapcsolatban rámutatott arra, hogy ma is a muzulmán Bészdin évente 14 000 font szubvenciót kap, addig a zsidó rabbinátus egy millt sem kapott eddig. 2. A kormány ismerje el végre a szombatot, mint törvényes munkaszüneti napot a zsidóság számára, hogy például az olyan szászarálakos zsidó város, mint Telaviv rendeltéleg megillessa la ósának a szombat megszegését. Dr. Hertz mindentben egyenlőségi ást követeli a palesztinai zsidóság számára.

Lord Peel és az arab terroristák.

Vasárnap este majdnem arab terroristák támadásának lett áldozata Lord Peel, a királyi bizottság elnöke. Az elnök gépkocsin Jeruzsálembe utazott. Ugyanazon az utvonalon negy órával később őt gépkocsival teraszított fel egy arab banda és az összes utasokat kirabolta. Egy arab solfirt megsebesítettek.

A szefárd zsidók emlékirata.

A Jeruzsálemi szefárd zsidó hitközségek az összes keleti zsidó községekkel egyetemben terjedelmes emlékiratot nyújtottak át a királyi bizottságnak, melyben Palesztina jelenlegi és a háború előtti politikai helyzetét és biztonsági viszonyait vázolják. Az emlékirat gyakorlatilag javaslatok is tesz a zavargások megisméklődésének elhárítására és a mendatá végrehajtására. Valószínűnek tartják, hogy a szefárd zsidók néhány prominens vezetője vallomást fog tenni a királyi bizottság előtt.

Az Aguda képviselői a királyi bizottság előtt.

A királyi bizottság hétfőn megtartott nyilvános ülésen Duschinski főrabbi és rabbi Mose B. cu halgatja ki az Agudasz Jisroel képviseletében. Duschinski főrabbi a zsidó bevándorlás folytonosságának biztosítását követelte. Bau rabbi kérte a kormányt, hogy ismerje el az Agudának azon jogát, hogy az ortodox hitközségi tagokat megadóztathassa és hogy a kormány szubvencióban részesítse az agudista iskolákat, valamint egyenlő jogot

kat biztosítson az Aguda számára, rabbinikus bíróságok kinevezésére. Ezenkívül agudista munkások alkalmazását kérte az állami közmunkáknál és földet kért az agudista telepek számára. — Sir Laurie Hammond több kérdést intézett rabbi Blauhoz, így többek között, hogy elismeri-e az illegális bevándorlás lényét és tudja-e, hogy a bevándorlás céljából külföldi szingleges házasságok száma, amelyeknek megkötése után azután elválnak a házasok, a palesztinai zsidó házasságoknak immár 41 százalékát teszik ki. Rabbi Blau zárülélesen válaszolt a hozzáintézett kérdésekre.

Felémelik a rendőrség létszámát.

Az angol távirati iroda értesülése szerint a palesztinai főkormányzó engedélyt kért a londoni kormánytól arra, hogy felémelje a rendőrség létszámát, miután az utóbbi napokban egyre gyakoribb terrorcselekmények fordultak elő az országban és az arab terroristák újabb megmozdulásaire lehet számítani.

A palesztinai revizionisták protestálása.

A palesztinai revizionisták negyfelét tartották, amelyen egy rezolúciót fogadtak el, s ebben tiltakozásukat fejeik ki a koncessziók ellen, amelyet állítólag Weizmann dr. tett a királyi bizottság zárt ülésén: Transjordánia területét. Elvetik azt a paritást elveti is, amelyet Palesztina nyugati részére vonatkozólag állítólag elfogadtak volna. Rossz néven veszik a revizionisták a Jewish Agency-től, hogy hallgat az angol mandátusos hatalomnak, a mandátum szemmeléltelenkedésével kapcsolatban. Végül Általan revizionista vezér felhívja az illetékesek figyelmét arra, hogy újabb arab felkelés készül és a zsidó létigé újabb fellátlását sürgeti.

A palesztinai kommunista párt a bomlás jeleit mutatja. Jeruzsálem. A palesztinai kommunista párt a szétesés stádiumában van. A hivatalos álláspont az arabokhoz való kapcsolatot hirdeti és az angol és cionistaellenes álláspontot képviseli. Az élen Mose Stejn ügyvéd áll. Az ő terve szerint, a kommunista erősen terjeszteti kell a zsidó munkásság körében s ezért meg kell szüntetni minden kapcsolatot az arab pogromhósszal. Viszont a párt egyrésze mást akar. Stejn szerkesztja a „Haor”-című zsidó kommunista lapot is. A stalinizmus és trockizmus közötti ellenlétek szem erősítették a pártot P. lesztinában.

(Folytatás a 2-ik oldalról)

gyék fel a jelölő listára a salmari főrabbi is. Múltán a plénum ezt elfogadja. Wézel elnök beírja, hogy a jelölő bizottság köteles elnök, alelnök és választmányi tagokra javaslatot tenni a konferenciának.

Scharfstein Jakob javaslatára egyhangúan kimondták, hogy Wézel Albert főrabbi, örökös elnöké kiadják ki. Az elnököt hosszasan élezzik, majd javaslatot tett Scharfstein arrafelé, hogy alelnökké Ullmann István válasszák meg.

Wézel Albert megindult szavakkal mond közzétette a meleg szeretlet meggyőződéséről, amelyet vele szemben éreztettek. Megdöbbenést nem csupán csak magtiszta tetteinek, hanem kötelességnek is tekintti, a további munkára. Bízunk benne, hogy magtiszta tettei árs és továbbra is kitűnő fogazást a hamisítatlan ortodoxiáról, amely olyan régi, mint amelyen régi maga a zsidóság.

O. d'antich Ferenc Dej, üdvözli az elnököt és javasolja, hogy alelnök továbbra is Freund Chaim legyen.

Hirsch Jakob Bala-mare, üdvözli meleg szeretlettel az elnököt, de van annyira illelme neki, hogy ki merje mondani, hogy az újonnan megválasztott elnök, csak úgy tud nyugodtan dolgozni majd, ha munkatársait maga választotta meg. Ezerl javasolja, hogy az örökös elnök jelöljön ki három olyan személyt, akik közül az alelnököt megválasztja a plénum.

Kik a jelölő bizottság tagjai? A jelölő bizottság visszavonul

Rabbi tagok: a deji, viseuli, sigheti, simleuli, tárgumuresi, uiorai, tasnadi, beceani és a nasfaut rabbi helyébe, aki lemondott a salmari főrabbi, világi tagok: Citron Ben-jámín Medias, Franck Mihály Salmár, Ullmann István Oradea J. szomsz. Lipót Sighet, W. sz. Gyula Cluj, O. d'antich Ferenc Dej, Freund Sándor Salmár, Spiegel Dávid Salmár, Wolf Léb Viseul de sus, Eriedman Ferenc Tumulsoara, Szuk Mihály Sighet, S. idenfrau József Oradea, Ullman Miklós és Ábrahám Oradea, Hirsch Jakob Bala-More, Esik Lelkovits Margit, Drummer Sámuel Salmár, Rosenberg Herman Oradea, Scharfstein Jakob Arad, Grosz M. Sighet, Mantel Mór Targu Mures, Schönbrown Adolf Tumulsoara, Hochman Jakob Cluj, Kohn Simleul, M. Heller Ludus, M. Goaberyer M. ralia, Csengeri Cs. Simleul, Hersdorfer Áron, Rechin és M. Léb Kohn V. lea-Vi-o. Pótagok: Ullmann Áron Bistriza, M. Seinerberg Trg. Mures, M. Spiegel Carei, M. Arje Wald non, Magold Slomo Petrosen, Kahana József Valea, Gottlieb Menaschem Halmeu, Lefovits Lipót Oradea, Sietmetz Mihály Valea, Grosz Zaimen Turda, Stern Miska Oradea.

Míg a jelölő bizottság ülészik, addig Scharfstein David brassói főrabbi tart a rabbi és hitközségi viszonyokról, nyvszerűlen felépített, mélyenszónó beszédet. Utána Künstlicher Carei főrabbi, a főrabbi állások körül felbuzgólt mitérőkről beszélt.

Utána Dr. Klein Miksa Cluj ünnepli az élethossziglanna választott új-régi elnököt. Klein Wézel Albert fáradhatatlanságát amivel küzdött az ortodox hitközségéért. Helyet követel a zsidó balbalmok részére is a vezetésben, megillet az őke, mert nagy áldozatokat hoztak a vallási tisztifügélért. Ellismerjük a rabbi felületen autoritását, de politikai, gazdasági és kulturális kérdésekben követeljük, a főrabbi kollégiumtól, hogy ismerjék el beleszórási jogainkat.

Beszél az állampolgárségi törvényről, amely sok veszélyt jelent a zsidó tömegnek szempontjából. Az ipari szakmál kiképzésekről szóló törvény hibáit taglálja zsidó szempontból. Beszél a kultuszegély megvonásáról, a kormányok rosszindulattal kezelik ezt a kérdést és ezért a községek, hogy a zsidóság képviselője, az Iroda mindenkor erőiesen lépjen fel. Végül a kongresszusról beszél és az elfejezi be, hogy rabbinátus mindent és mindentör az élen akarjuk látni. E ért vehessünk részt az Iroda munkájában és bizonyos, hogy áldás fog származni az összeség javára.

Köben a jelölő bizottság elvégzte munkáját és este félnyolc órakor, a jelölő bizottság nevében Freund Israel regini főrabbi javaslatot tesz, hogy a jelölő bizottság javaslatnak feloldása előtt fogadja el a plénum két alelnök megválasztását, Freund József Salmár és Ullman István Oradea személyében. Órási várhat és ellenzők tört ki, viszont voltak, akik tapsoltak a javaslatnak. Dr. Klein Miksa és dr. Sebesyén József alapszabályellenesek mondják, a két alelnök jelölését, mivel az alapszabályok csak egy alelnökről intézkednek. Eriedman Ferenc és Schönbrown Adolf Tumulsoara delegátusok karcolták Ullman István alelnökségéről.

Szofer Manó targu muresi főrabbi a rabbi testület nevében kéri a plénumot, hogy fogadják el az ardeali ortodox zsidóság eme két

vezető férfinak alelnökké való megválasztását. Nagy taps.

A megválasztott Ullman István alelnököt a kongresszus hallani skarta, míg a másik megválasztott alelnök Freund József nem volt jelen megválasztásánál.

Ullman István alelnök: „Tudom, hogy nem mindenben vagyok méltó arra, hogy ennek a testületremélő testületnek alelnöke legyek”. — E fogadja a megválasztás állását, mivel a rabbi bizalma is feléje irányult. Nem ad programot, mert a program adva van abban, hogy a transylvántal ioráht zsidóság központi szerve és a hitközségek között minél jobban ki kell mélyíteni a kapcsolatokat és rengeteg olyan kérdés is van, amely a mindennapi életben eddódik. Kért a rabbitart és világi tagok támogatását, hogy eredményes munkát végezessenek, kerülve a testületremélő ősz rabbi elnökkel, akinek bölcs utasítású alapján fog együttműködni alelnök társával Freund Józseffel.

Ezután beírja a jelölő bizottság javaslatát, a vezetőség többi tagjaira vonatkozólag. A megválasztmány tagjai a következők: A Wood Hrabonim tagjai, a simleuli, salmari, deji, sigheti és viseuli főrabbi. A rabbi választmány tagjai fentelken kívül, halmeu-rechin, sibiui, sighetoreni, tasnadi, sa-cueni, tárgumuresi, bistrizai, uiorai, crasnai, carei spanyol és arduai s. b. főrabbi.

Világi választmányi tagok: Citron Ben-jámín Medias, Franck Mihály Salmár, Ullmann István Oradea J. szomsz. Lipót Sighet, W. sz. Gyula Cluj, O. d'antich Ferenc Dej, Freund Sándor Salmár, Spiegel Dávid Salmár, Wolf Léb Viseul de sus, Eriedman Ferenc Tumulsoara, Szuk Mihály Sighet, S. idenfrau József Oradea, Ullman Miklós és Ábrahám Oradea, Hirsch Jakob Bala-More, Esik Lelkovits Margit, Drummer Sámuel Salmár, Rosenberg Herman Oradea, Scharfstein Jakob Arad, Grosz M. Sighet, Mantel Mór Targu Mures, Schönbrown Adolf Tumulsoara, Hochman Jakob Cluj, Kohn Simleul, M. Heller Ludus, M. Goaberyer M. ralia, Csengeri Cs. Simleul, Hersdorfer Áron, Rechin és M. Léb Kohn V. lea-Vi-o. Pótagok: Ullmann Áron Bistriza, M. Seinerberg Trg. Mures, M. Spiegel Carei, M. Arje Wald non, Magold Slomo Petrosen, Kahana József Valea, Gottlieb Menaschem Halmeu, Lefovits Lipót Oradea, Sietmetz Mihály Valea, Grosz Zaimen Turda, Stern Miska Oradea.

Az Iroda konferenciája oly jelentőségű az ardeali zsidóságra nézve, hogy ezzel meg nem merítettük ki teljesen mindazt, amit el kell mondanunk róla. Ezerl lapunk legközelebbi számában még foglalkozni fogunk az Iroda jelenlegi konstellációjával és jövőjével. (W. S.)

— Eljegyzés. Biró Lilike Oradea és Lób Vilmos Or. dea jegyesek (M. k. é. h.)

— Bacia-Maren megnyitja a HOTEL-TRANSILVANIA (átomással szemben), hol kényelmes szállást kaphatók. Utazóknak engedmény.

A viseul-de-susi BHH chanuka-estje. Impozáns teretek között tartotta meg a viseul-de-susi BHH 12-ai chanuka-estjét. Ap-pel Dávid, a helyi c. o. parti díszelnöke, a meg szavakkal nyitotta meg az ünnepséget. Utána Eliegelmann Gisz, a nemrégiben reorganizálódott Zeltroh lelkes elnöke, megható beszéddel üdvözölte a nagy számban megjelent előkelő közönséget. M. id Israel Ábrahám, az Executive elnöke magaszármazású beszédben vázolta a nap jelentőségét és rámutatott arra, hogy a zsidóságot minden időben csak megkülönböztetett szemléte sealtite a fennmaradás nehéz küzdelmében. Scheiner Ben-jámín és példásan megszervezett énekára héber dalokkal szórakoztatta a jelenlévőket. A Bnoth Akiba egy két tehetséges tagja szép szavalkal gazdálkodott a sikerült műsorl. A rendezés körül Eliegelmann Gisz, Breitler G. d'álje és Horovitz J. chiel szerettek érdemeket. R. j. ut a kiváló a BHH többi tagja is kivette részét a munkából.

KÖZÉLET

Uj kántor Ardealban

A satumareli orth. zsidó templomban, a templomi előjáróság meghívására egy fiatal ortodox kántor imádkozott elő a mult szombat. Szabó Andorban az ardeali ortodox kántorkarának egyik sokat ígérő reményességét ismerük meg.

Szabó Andor, Szabó Zoltán sublotca orth. kántor fia, mindössze 22 éves.

Szabó Andornak már mulja is van. Erről meggyőző bennünket a „N. chiel Eriel” nevű bratiszlavai hitközség előjáróság által kiállított hivatalos bizonyítvány, amely Szabó Andor kiváló működéseiéről szolgálati bizonyítást. Szabó Andor, a lirai tenorista kántor, hat évig csak tanulmányokkal foglalkozott, a bratiszlavai jesuáreben fedezte fel magában a jövőbeli kántort, mikor is bécsi tanároknál képzeletét hangját és Rezink volt bratiszlavai kántor vezetésével megtanulta meg a kántori tudványokat. Bratislavában nyomban felismerték kivételes képességét és 20 éves korában már egy nagy orth. templom főkántora lett. Szabó Andor a régi, nagy mesterekre emlékeztető stíma, nagyvonalú énekstílus jellemzi, mely került a cionnyelvet. Éneke őszinte, szívvel jón és bravuros zűnyedén bírkozik a nehézségekre.

Szabó Andor előimádkozása élménye volt a hallgatóságnak és bizonyos, hogy belőle a zsidó temploml énekesvácsolatnak egyik híressége fog válni.

Dr. Stern Mór.

Dr. Danzig Samu főrabbi jubileuma.

Szakattanul lenyes keresek között ünneplte a maremuresi zsidóság dr. Danzig Samu sighet főrabbi papl működésének 30 éves jubileumát. A hitközségben is nagyszabású ünnepegy előkészülettel dr. Fried Ábrahám irányította. Dr. Klein Arthur hlk. elnök vezetésével küldöttség kereste fel a főrabbi, akinek szép emléktárgyat nyújtottak át jubileuma alkalmából. Szombat délelőtt folyt le a szefard hitközség templomban a jubileum istentisztele. Dr. Fried Ábrahám lendületes beszédben üdvözölte a főrabbi. Máljahu főpaphoz hasonlított dr. Danzigot, akinek jubileuma egész Maremures zsidóságának ünnepe. Ezután dr. Danzig Samu főrabbi magarorópi beszédben emlékeztet meg működésének 30 esztendőjéről. „Nugáról jöttem keletre közzétek, számomra ismeretlen világba és a népi egyesség gondolata meg a béke szemléte vezetett mind a zsidó munkámban”. — mondotta többek között a főrabbi. Az istentisztelet befejezése után nagyszabású keddus volt a főrabbi lakásán. A közönségek során előnek dr. Klein Arthur hlk. elnök üdvözölte a főrabbi, majd dr. Krous Ferenc a ZSNSZ, dr. Stern József a Zsidó Nőegylet, dr. Welsz Oszkár és Seta Lázár a zsidó ifjuság, Klein Ferenc a tanítványok nevében üdvözölte a jublááló főrabbi. Vasárnap délelőtt a városi és megyei hatóságok, a középiskolák igazgatói és a különböző egyházak küldöttségek keresték fel a főrabbi. A görögkatolikus román egyház nevében Pop vikárius és Vlad esperes, a görögkeleti egyház nevében Rusu lelkész, a római katolikus egyház nevében népes küldöttség élén Picz esperes, a református egyház küldöttsége nevében Pap József esperes, a görögkatolikus orosz egyház nevében Medvecky vikárius üdvözölte a főrabbi jubileum alkalmából. Az ország minden részéből és külföldről is rengeteg üdvözölés érkezett a hitközséghez és a főrabbihoz a jubileum alkalmából.

A deji zsidó népkönya, mely Weinberger Samuné, a Nőegylet kiváló alelnökjének vezetése alatt áll, megkezdte újabb működését. A város szegényeknek a népkönyv működése valóságos megváltást jelent. Jellemző a deji népkönyv áldásos működésére, hogy az elmúlt évben 16 834 edébet osztott ki az arra rászorultak között. A népkönyv irányításában tevékeny részt vesznek Fehér Benciné, Bernád Farkasné, dr. Weinberger Manoné, dr. Lebovits Mórné, Klein Nandorné.

1937-es típusú modern

Rádiót vagy csillárt

még vehet ujesztendőre

B Columbia

E Marconi

R Minerva

N Zenith

A Standard

T Hornyphon

H Philips

ORADEA

Plata Reg. Maria 3 Telefon 7-38 Strada Bratianu 1

Csere Részlet Javítás

Hétről-hétre

London. December 10-én a londoni Szent Bartolomeus kórházban egy „Mozella Sassoon osztályt” létesítettek, amelynek célja a rábetegek gyógyítása...

Lisszabon. A portugál fővárosban társaság alakult, amelynek célja a palesztinai heber egyetem baráti támogatása...

Rotterdam. A zsidó hitközség évi jelentése szerint, a rotterdami zsidóság létszáma az év végén 12 902, míg az év elején 12 680 volt...

Krakó. A kalischi zsidó kikereskedők panaszt nyújtottak be a belügyminiszterhez Varsóba, amelyben panaszolják, hogy Posen és Pomeránia 36 községében...

Jeruzsálem. Kابلban rövidesen konferenciát fogtak tartani, amelyben a palesztinai zsidóság helyzétel foglalkoznak. — Együtt elhatározták, hogy...

Adományok Weisz Ignátz számára. Újabbban a következő adományok érkeztek a köztársasági címre a nyomozók 8 gyermekes Weisz Ignátz tiszteletére zsidó testvérünk számára...

A postai igazgatóság felhívása a közönséghez. A postai igazgatóság megkérte a közönséget, hogy a postai címek a repülőbélyegeket, kiadókat a levél címezéskor oldaltól felső jobb oldalra kerüljenek...

A 80 éves Gaster főrabbi ünneplése. Az angol zsidóság nagy ünneplésben részesítette 80. születésnapja alkalmából a londoni szefard hitközség főrabbját Dr. Moses Gastert...

Négvées gyermekeket is kiközösítenek Németországban. Genf, Legújában — omint a népilek is kiközösítették harminckilenc német állampolgárt...

Ujabb feloszlattak egy varsói hitközségi ülést. Varsó Nemregiben már megint, hogy a hitközségi képviselőtestület közgyűlést feloszlatta a halóság...

Kaukas Estorszárg elnöke, a zsidó kultúrtaadás elnöke Hirsch Alenstádot, hosszabb audencián fogadta, amikor is kijelentette az elnök, hogy a zsidó kisebbség képviselői szívesen látják az estországi parlamentben...

A jassi-i orvosok tiltakoznak az orvosi karban jelentkező antiszemita agitáció ellen. Bucuresti. A legutóbb megterített lucuresti orvostársaság egy felhívással a sulos vádakkal illette a kisebbségi orvosokat...

Zsidó humor

A SZLONIMI RABBI ÉS A MOSZERER. — Te Jngács, elfogadsz 50 rubelt, vagy nem? Meri ha nem, akkor szerzek én egy olyan denuciációt, a 25 rubelért megcsinálja azt értelmű te 300 rubelt akarsz zsarolni...

ÉRDEKES EPIZÓD Dr. HERZOG ÉS A VOLT ANGOL KIRÁLY KÖZÖTT. — Amikor engem hív meg a trónörökös, akkor a ország rabbijának szől a meghívás, ami reám nézve rendkívül meglelt. De apám ha nem hívják meg, lekiesnyitve érezhet magát ezáltal, már pedig én nem akarom átlátni, a „tisztelt apád” szent prancsolt...

AZ ELSŐ NAGY ŐS. — A rabbi családok úgy tekintik magukat, mint az erisztraktókat. — A rabbiállás apáról fiúra örökölődik és az a rabbi, akinek apja községség kereskedő volt csak, nem nagy tekintélynek örvendő...

AKI A KINEVEZÉSRE MINDENKÉPEN ÉRDEMES. — A régi Ausztriában történt, hogy egy királyi zsidó tudóst ki kellett volna nevezni az egyetem tanárának. — A kultuszminiszter magához hívta és nagy kímélettel tudtára adta, hogy a kinevezésnek csak egy akadály van, hogy zsidó. Ha átléerne, azonnal kineveznék.

MIÉRT NEM ALKALMAS RABBINAK. — Egy kiváló és tudós rabbinál jelentkezik egy fiatal ember, rabbi oklevelet akar kapni. A rabbi megvizsgáztatta és kiált, hogy a fiatal ember igen járatos az összes tudományokban. No de a gyakorlati tudását is meg kellett vizsgálni és ezt a kérdést tette fel neki: — Ha valaki megszerzi az újfát szombaton és folyik a vére, mit fogsz csinálni? — Ein Moment, — szolt az ifjú — azonban utánnézek a szent könyveinkben. — Nem, — szolt a tudós rabbi — te nem kaphatod meg az oklevelet, mert amíg te utánanézel a könyvekben, az a szegény ember elvérézhet.

Zsidó humor

A SZLONIMI RABBI ÉS A MOSZERER. — Te Jngács, elfogadsz 50 rubelt, vagy nem? Meri ha nem, akkor szerzek én egy olyan denuciációt, a 25 rubelért megcsinálja azt értelmű te 300 rubelt akarsz zsarolni...

ÉRDEKES EPIZÓD Dr. HERZOG ÉS A VOLT ANGOL KIRÁLY KÖZÖTT. — Amikor engem hív meg a trónörökös, akkor a ország rabbijának szől a meghívás, ami reám nézve rendkívül meglelt. De apám ha nem hívják meg, lekiesnyitve érezhet magát ezáltal, már pedig én nem akarom átlátni, a „tisztelt apád” szent prancsolt...

AZ ELSŐ NAGY ŐS. — A rabbi családok úgy tekintik magukat, mint az erisztraktókat. — A rabbiállás apáról fiúra örökölődik és az a rabbi, akinek apja községség kereskedő volt csak, nem nagy tekintélynek örvendő...

AKI A KINEVEZÉSRE MINDENKÉPEN ÉRDEMES. — A régi Ausztriában történt, hogy egy királyi zsidó tudóst ki kellett volna nevezni az egyetem tanárának. — A kultuszminiszter magához hívta és nagy kímélettel tudtára adta, hogy a kinevezésnek csak egy akadály van, hogy zsidó. Ha átléerne, azonnal kineveznék.

MIÉRT NEM ALKALMAS RABBINAK. — Egy kiváló és tudós rabbinál jelentkezik egy fiatal ember, rabbi oklevelet akar kapni. A rabbi megvizsgáztatta és kiált, hogy a fiatal ember igen járatos az összes tudományokban. No de a gyakorlati tudását is meg kellett vizsgálni és ezt a kérdést tette fel neki: — Ha valaki megszerzi az újfát szombaton és folyik a vére, mit fogsz csinálni? — Ein Moment, — szolt az ifjú — azonban utánnézek a szent könyveinkben. — Nem, — szolt a tudós rabbi — te nem kaphatod meg az oklevelet, mert amíg te utánanézel a könyvekben, az a szegény ember elvérézhet.

TIPIKUS RABBI ÉS A MOSZERER. — Te Jngács, elfogadsz 50 rubelt, vagy nem? Meri ha nem, akkor szerzek én egy olyan denuciációt, a 25 rubelért megcsinálja azt értelmű te 300 rubelt akarsz zsarolni...

ÉRDEKES EPIZÓD Dr. HERZOG ÉS A VOLT ANGOL KIRÁLY KÖZÖTT. — Amikor engem hív meg a trónörökös, akkor a ország rabbijának szől a meghívás, ami reám nézve rendkívül meglelt. De apám ha nem hívják meg, lekiesnyitve érezhet magát ezáltal, már pedig én nem akarom átlátni, a „tisztelt apád” szent prancsolt...

AZ ELSŐ NAGY ŐS. — A rabbi családok úgy tekintik magukat, mint az erisztraktókat. — A rabbiállás apáról fiúra örökölődik és az a rabbi, akinek apja községség kereskedő volt csak, nem nagy tekintélynek örvendő...

AKI A KINEVEZÉSRE MINDENKÉPEN ÉRDEMES. — A régi Ausztriában történt, hogy egy királyi zsidó tudóst ki kellett volna nevezni az egyetem tanárának. — A kultuszminiszter magához hívta és nagy kímélettel tudtára adta, hogy a kinevezésnek csak egy akadály van, hogy zsidó. Ha átléerne, azonnal kineveznék.

MIÉRT NEM ALKALMAS RABBINAK. — Egy kiváló és tudós rabbinál jelentkezik egy fiatal ember, rabbi oklevelet akar kapni. A rabbi megvizsgáztatta és kiált, hogy a fiatal ember igen járatos az összes tudományokban. No de a gyakorlati tudását is meg kellett vizsgálni és ezt a kérdést tette fel neki: — Ha valaki megszerzi az újfát szombaton és folyik a vére, mit fogsz csinálni? — Ein Moment, — szolt az ifjú — azonban utánnézek a szent könyveinkben. — Nem, — szolt a tudós rabbi — te nem kaphatod meg az oklevelet, mert amíg te utánanézel a könyvekben, az a szegény ember elvérézhet.

TIPIKUS RABBI ÉS A MOSZERER. — Te Jngács, elfogadsz 50 rubelt, vagy nem? Meri ha nem, akkor szerzek én egy olyan denuciációt, a 25 rubelért megcsinálja azt értelmű te 300 rubelt akarsz zsarolni...

ÉRDEKES EPIZÓD Dr. HERZOG ÉS A VOLT ANGOL KIRÁLY KÖZÖTT. — Amikor engem hív meg a trónörökös, akkor a ország rabbijának szől a meghívás, ami reám nézve rendkívül meglelt. De apám ha nem hívják meg, lekiesnyitve érezhet magát ezáltal, már pedig én nem akarom átlátni, a „tisztelt apád” szent prancsolt...

AZ ELSŐ NAGY ŐS. — A rabbi családok úgy tekintik magukat, mint az erisztraktókat. — A rabbiállás apáról fiúra örökölődik és az a rabbi, akinek apja községség kereskedő volt csak, nem nagy tekintélynek örvendő...

AKI A KINEVEZÉSRE MINDENKÉPEN ÉRDEMES. — A régi Ausztriában történt, hogy egy királyi zsidó tudóst ki kellett volna nevezni az egyetem tanárának. — A kultuszminiszter magához hívta és nagy kímélettel tudtára adta, hogy a kinevezésnek csak egy akadály van, hogy zsidó. Ha átléerne, azonnal kineveznék.

MIÉRT NEM ALKALMAS RABBINAK. — Egy kiváló és tudós rabbinál jelentkezik egy fiatal ember, rabbi oklevelet akar kapni. A rabbi megvizsgáztatta és kiált, hogy a fiatal ember igen járatos az összes tudományokban. No de a gyakorlati tudását is meg kellett vizsgálni és ezt a kérdést tette fel neki: — Ha valaki megszerzi az újfát szombaton és folyik a vére, mit fogsz csinálni? — Ein Moment, — szolt az ifjú — azonban utánnézek a szent könyveinkben. — Nem, — szolt a tudós rabbi — te nem kaphatod meg az oklevelet, mert amíg te utánanézel a könyvekben, az a szegény ember elvérézhet.

TIPIKUS RABBI ÉS A MOSZERER. — Te Jngács, elfogadsz 50 rubelt, vagy nem? Meri ha nem, akkor szerzek én egy olyan denuciációt, a 25 rubelért megcsinálja azt értelmű te 300 rubelt akarsz zsarolni...

ÉRDEKES EPIZÓD Dr. HERZOG ÉS A VOLT ANGOL KIRÁLY KÖZÖTT. — Amikor engem hív meg a trónörökös, akkor a ország rabbijának szől a meghívás, ami reám nézve rendkívül meglelt. De apám ha nem hívják meg, lekiesnyitve érezhet magát ezáltal, már pedig én nem akarom átlátni, a „tisztelt apád” szent prancsolt...

AZ ELSŐ NAGY ŐS. — A rabbi családok úgy tekintik magukat, mint az erisztraktókat. — A rabbiállás apáról fiúra örökölődik és az a rabbi, akinek apja községség kereskedő volt csak, nem nagy tekintélynek örvendő...

AKI A KINEVEZÉSRE MINDENKÉPEN ÉRDEMES. — A régi Ausztriában történt, hogy egy királyi zsidó tudóst ki kellett volna nevezni az egyetem tanárának. — A kultuszminiszter magához hívta és nagy kímélettel tudtára adta, hogy a kinevezésnek csak egy akadály van, hogy zsidó. Ha átléerne, azonnal kineveznék.

MIÉRT NEM ALKALMAS RABBINAK. — Egy kiváló és tudós rabbinál jelentkezik egy fiatal ember, rabbi oklevelet akar kapni. A rabbi megvizsgáztatta és kiált, hogy a fiatal ember igen járatos az összes tudományokban. No de a gyakorlati tudását is meg kellett vizsgálni és ezt a kérdést tette fel neki: — Ha valaki megszerzi az újfát szombaton és folyik a vére, mit fogsz csinálni? — Ein Moment, — szolt az ifjú — azonban utánnézek a szent könyveinkben. — Nem, — szolt a tudós rabbi — te nem kaphatod meg az oklevelet, mert amíg te utánanézel a könyvekben, az a szegény ember elvérézhet.

NÉPÜNK

REGISZTRACSIÓS ÉS KIADÓHIVATAL: ORADEA Strada Iosif Vulcan No. 4. Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP Főszerkesztő: Fehérszék: Wasserstrom Sándor - Lellner Zoltán

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Hitközségeknek és vállalatoknak 500, magánosoknak: egész évre 300, félévre 180, negyedévre 85 let. Külföldön: 120—80, 45, 25, 20, 180, 95, 50 dinár. 25—15 Pengő, 10—5 Dólar.

Lord Peel kényes kérdései

A királyi bizottság dolgozik Palesztinában. Mit jelent munkája a jövő szempontjából? Lehet, hogy minden, lehet, hogy semmi. Most már bizonyos, hogy az arabok nem mennek a bizottság elé, ezzel szemben a zsidóság alapos felkészüléssel képviselőkkel adotta elő a multra vonatkozó panaszait és jöbire vonatkozó kívánatokat.

ban a zsidó vezetőnek ez a taktikai „szerepessége” — visszatérő szöveg. Ki tudja, nem e fogok Lord Peel es lársal ebből olyan konkretionákat levonni, ami nem válik hasznára a palesztinai jöbnek? Nem e tekintik majd ezt a taktikázást a gyengeség jeének, jogfe adósról és hasonlónak? Bizonyos, hogy ez is hozzájárul az Aguda iraglyumhoz. Míg egyik oldalon az Aguda a zsidó széthúzás törz képtet veltti a bizottság elé, — lopunk máshelyen közölt

vallomása szerint, — addig ez a földkérés, a maga léova és határozatlan állásponyjával, még sok bajt okozhat. Nem lehet tudni, mi lett volna jobb? A „követelő zsidó” címet kopni, ahogy azt a rezolúciók szerették volna, ahogy pedig a „taktikázó” zsidó szerény, megalkuvó szerepét, amely — most sülhet el visszafelé?

Az Aguda egységbontó vallomása az angol királyi bizottság előtt

41% a palesztinai „létszámházaságok” száma, amelyet az Aguda élesen elítél. — A nők szavazati joga az akadály a cionistákkal való egységfront megteremtésének

Sir Horace Rumbold: Folytak tárgyalások a Weed Leumi vel, hogy egységben járjanak el? Rabbi Blau: Ezeket a tárgyalásokat megtiltattuk nekünk tekintve.

Jeruzsálem. Az Agudasz Jisroel képviselőiben — anint a „Népünk” már megírta — a bizottság előtt Duschinsky József főrabbi, Rabbi Mose Bau, Dr. Breuer Iszák jelentek meg. A vallomások nem emelték a kiből előt a zsidó egységben való hitet. Sok tekintetben negyor fúrós és érhetetlen az Aguda vallomása mert olyan ügyet tárgyal, amely teljesen intenzit kértések és a királyi bizottság előtt, nem emelt a zsidóság tekintélyét és összehararásban vett részt hitet.

Sir Horace Rumbold: Önök az állami tisztviselők között is helyet kérnek, mi lesz akkor a szombattal, a vasúttal és a póstával? Meri ezt nehéz így megoldani. Rabbi Blau: De lehet szabályozni olyképpen, hogy az minden érdekelne megfelelően. Dr. Breuer megkérdte, hogy a nem-zsidó tisztviselők viszont a sejt ünnepeket tarthatják, amikor is a zsidók helyettesíthetik őket. Késégtele, hogy vannak a kérdések nehézségei, de azokat át lehetne hidalni.

Az Aguda első szónoka: Duschinsky főrabbi volt, aki főbék között a következőket mondotta: Az Örökérvöl törvényel nem teljesíthetik maradványait a Szentföldön kívül. A Szentföld célja, a Tóra törvényeinek megvalósítása. A törvényekhez ragaszkodó zsidóság nevében kérem, hogy ne tételől ezék meg a bevándorlás. A mandátum előírásait komolyan kell venni. Szentföld és Tóra elválaszthatatlan fogalmak.

Sir Laurie Hammond: Belsmerik e Önök, hogy sok az illegális bevándorló és hogy a házasságok 41% a létszámházaság, amelyek azonnal válással végződnek, mihely az ország határait a certifikát állapít? Rabbi Bau: Tudunk erről, de az Aguda minden elkövet, hogy ez az anomália megváltozzék. (Ennél a kérdésnél is helytelen volt rabbi Blau beállítása. Tudhatja, hogy ezek a „létszámházaságok” az angol kormány szükmarhu certifikát politikájának következménye. Jobbnak látna talán, ha csak férfiak jöttek volna az országba és sok feleszerji nő, akik később mégis legálisan férjhezmennek, nem tudott volna bejutni? A szerk. megjegyzi.)

Lord Peel: Csak a vallásos zsidók, vagy minden zsidó bevándorlását kérik? Duschinsky: Nem tesznek e tekintetben költetéségei. Rabbi Blau: Mit követel az Aguda? Rabbi Blau: A vallásosok a palesztinai zsidóság 20%át képezik. Nem ismerjük el a Weed Leumi illetékességét. Kérjük az önédek jogának megadását, a rebbinhus bíróság törvényével bíró jöbkeztel jogát és onyagi segítséget a nevelésügy előmozdítására. Lord Peel: Történetek képek olyirányban, hogy egységes testület képviselje a zsidóságot? Rabbi Bau: Mi ahtunk már lyet teremteni, de ajánlatunkat nem fogadják el. (Erről a kérdésről igen fúrós beszelt rabbi Bau. Úgy állította be az Agudát, mintha az a legkésebb poltikát folytatná és a cionisták azok, akik az egység ellen volnának. Holott égen fordítva áll az esel. Az Aguda jöb mindig káronvalon, amelyeket az Aguda és az Aguda Palesztinai földjén, amelynek minden cionista munká a által teremelt elődeiben részben eddig az Aguda, certifikátjait pedig egyedül a cionistáknak közztelt.)